

Krajevne novice

Glasilo občine Šmartno pri Litiji

Junij 2018

Letnik 3, številka 4

Iz tokratne vsebine:

**Pogovor z Mio Loc,
predstavnico društva ŠILT**

stran 3-4

Zeleni dan slovenskega turizma

stran 14

**Nad prehitre voznike za večjo
varnost otrok**

stran 15

Uvod v Festival Bogenšperk

stran 16

ISSN 2463-8579

Uvodnik

Avtor članka: Rajko Meserko, župan

V zadnjih mesecih smo v naši občini pričali mnogim investicijam. Vse imajo podobno zgodbo: od ideje do uresničitve. Velikokrat je pomembno, da znamo ob vsem tem prisluhniti in v pravem trenutku idejo uresničiti. Izkazalo se je, da ima pri vseh investicijah potrpežljivost največjo vlogo, saj nas poleg finančnih sredstev na poti do uresničitve omejujejo predvsem številne birokratske omejitve, ki jih narekujejo zakoni.

V občini so občanom najvidnejše predvsem investicije, rekonstrukcije na cestni infrastrukturi, ki posledično občini prinašajo večje zadovoljstvo in lažje vzdrževanje.

Pa ne le to: leta prizadevanj, ki so za nami, prinašajo očitne »sade« in načrt, ki smo si ga na začetku mandata zadali, se uresničuje v okviru danih finančnih zmožnosti.

Občina se hkrati trudi, da enakomerno namenja sredstva vsem dejavnostim. V letošnjem letu smo v to vključili še področje športa in rekreacije, saj se zavedamo, da sta tudi vzgoja naših otrok in zdravje občanov še kako pomembna. Upamo, da bo vsem, ki so aktivni na tem področju, to dalo še več volje in zanaša. Šport je tako lahko odlična popotnica pri vsakdanjih aktivnostih in hkrati dobra promocija naše občine.

Bližamo se zaključku šolskega leta in vese-

li smo vseh letošnjih vidnejših dosežkov. Vsem našim učencem in dijakom, ki so uspešno zaključili šolske obveznosti, iskreno čestitamo!

Junij je zaznamovan s posebnim dnevom, dnevom državnosti. Ta bo letos še bolj slavnosten, saj nam bodo praznovanje obogatili dijaki Gimnazije Litija, ki je v letošnjem šolskem letu praznovala 20 let obstoja. Slavnostno nas bo nagovoril evropski poslanec in prvi predsednik demokratične vlade RS – Lojze Peterle.

Lepo vabljeni, da se nam pridružite na predvečer praznika, da skupaj proslavimo.

Občina Šmartno pri Litiji

Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji

Elektronski naslov: info@smartno-litija.si

Telefon: 01 896 27 70

Faks: 059 097 480

Uradne ure

Ponedeljek: 8.00–12.00 in 13.00–15.00

Sreda: 8.00–12.00 in 13.00–17.00

Petek: 8.00–13.00

Uradne ure župana so po dogovoru, zaželeno je predhodna najava na telefonsko številko 01 896 27 70.

Glasilo občine Šmartno pri Litiji Krajevne novice

Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevne novice, ki bo izšla septembra 2018, pričakujemo najkasneje do torka, 28. 8. 2018, na elektronski naslov uredništva: urednistvo@krajevne-novice.si.

Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri svojem pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji.

Izdajatelj:

Javni zavod Bogenšperk

Odgovorni urednik:

dr. Jernej Kotar

Uredniški odbor:

Katarina Kragelj, France Vidic, Sašo Goršek, Domen Merzel in Matjaž Hostnik

Jezikovni pregled:

Janoš Železnik

Naslovna fotografija:

Tekači društva ŠILT

Foto:

Arhiv društva ŠILT

Prelom in priprava za tisk:

Biroservis – Mlakar Gorazd s. p.,
Ustje 7, 1275 Šmartno pri Litiji

Glasilo izhaja v nakladi
1800 izvodov in je brezplačno.

ISSN 2463-8579

SLOVENIJI ZA ROJSTNI DAN

Osrednja slovesnost ob dnevu
državnosti v občini Šmartno pri Litiji

Občina Šmartno pri Litiji ob 27. obletnici slovenske
samostojnosti vabi na osrednjo slovesnost ob dnevu državnosti

**v nedeljo, 24. junija 2018, ob 20. uri,
na Staretovem trgu, Šmartno pri Litiji.**

Slavnostni govornik: Lojze Peterle

Nastopil bo pevski zbor Gimnazije Litija in solistka Lea Rihter.

Spoštovani,

Avtor članka: Občina Šmartno pri Litiji

Občina Šmartno pri Litiji se je vključila v projekt RuNE (Rural Networks). Cilj projekta je izgradnja FTTH (optika do doma) omrežja na podeželju, kjer tovrstne infrastrukture še ni in je ne nameravajo zgraditi drugi operaterji. V okviru projekta bo zgrajeno odprto omrežje, upravljaec omrežja pa bo omrežje ponujal vsem ponudnikom vsebin pod enakimi pogoji.

Seznam gospodinjstev, kjer se bo optično omrežje gradilo v okviru projekta RuNE, je objavljen na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji.

Prav tako je na spletni strani objavljen seznam belih lis, ki naj bi se opremile z optičnim omrežjem v prihodnje, s prihodnjimi razpisi, sofinanciranimi s strani države.

Zainteresirane občane naprošamo, da svoj interes za priključitev na odprto širokopasovno omrežje izrazijo po 15. juniju 2018 na spletni strani <http://www.ruralnetwork.eu/>, kjer lahko pridobijo

tudi vse ostale informacije v zvezi s projektiranjem, izvajanjem in priključevanjem na odprto širokopasovno omrežje.

Celotno investicijo izgradnje omrežja financira RuNE sam. Gospodinjstva in pravne osebe, ki želijo imeti zgrajen priključek do konca, bodo plačale zgolj strošek priključnine, ki znaša 150,00 EUR in zajema stroške namestitve optičnega priključka v hiši, vključno z namestitvijo modema.

Ostale informacije v zvezi z gradnjo odprtega širokopasovnega omrežja bodo objavljene na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji.

Zdrav duh v zdravem telesu

Avtor članka: Uredništvo Krajevnih novic

Ritem življenja, v katerem živimo, teče zelo hitro in mnogim od nas zmanjka na koncu dneva volje, da bi naredili nekaj za svoje zdravje. Obremenitve v službi in cela vrsta obveznosti, s katerimi se srečujemo vsak dan, povzročajo zanemarjanje telesne aktivnosti, s tem pa se povečuje tveganje za razvoj raznih bolezni. Tako kot lansko junjsko številko zato tudi letošnjo posvečamo domačim ljubiteljem športa, ki nam lahko vsem služijo za zgled.

K tokratnemu mesečnemu pogovoru smo povabili gospo Mio Loc, ultramaratonko, maratonko in ljubiteljico teka. Mia ima namreč velike zasluge, da so se okoliški ljubitelji teka pred leti povezali v društvo Šmarskih in litijskih tekačev – ŠILT.

Gospa Mia, večkrat smo lahko o vaših dosežkih brali v časopisju. Ste zagotovo najbolj znana šmarska tekačica in mnogi vas dobro poznajo, če že ne osebno, potem pa vsaj na videz, saj vas vsakodnevno lahko vidimo teči po naši okolici. Prosimo, če se lahko našim bralkam in bralcem za začetek na kratko predstavite.

Rojena sem v Kranju in do 13. leta sem s starši in tremi brati živel v Trzinu, leta 1980 pa smo se preselili v Šmartno. Moram priznati, da je bila selitev zame precej huda travma, saj tu praktično nisem poznala nikogar. Kar dolgo časa sem rabila, da sem se v novem okolju udomachila in zdaj sem vesela, da živim tu. Sicer pa sem stara 51 let, imam dva odrasla, zelo dobra in pridna

sinova in že 9 let doma skrbimo za nepokretno mamo. Subjektivno gledano pa sem povsem normalna občanka, ki čuti izjemno pripadnost določenim skupinam ljudi, ki živijo podobno kot jaz. Večkrat mi kdo reče, da sem malo čudna, a nihče ne pove zakaj. Mislim, da zato, ker vztrajam na nekaterih področjih, na katerih bi večina ljudi že davno obupala. Pač ne delujem in ne živim po principu črednega nagona. Že v otroštvu sem doživela precej hudih preizkušenj, ki so me zaznamovale, a danes lahko rečem, da sem ravno zaradi tega bolj empatična, sočutna, mehka in ranljiva znotraj sebe, čeprav navzven delujem ravno obratno. Zelo močna.

Kdaj se je v vas prebudila ljubezen do teka in kdo vas je navdušil za to?

V osnovni šoli sem bila na vseh šolskih tekih in krosu prva, pa nikoli nisem trenirala atletike. Verjetno je tek na dolge proge moj talent, ki mi je bil položen v zibelko. Za tek me je navdušil učitelj telovadbe, g. Silvo Japelj, ki je v meni videl izjemen potencial. Potem pa smo se preselili v Šmartno, tu pa je bil in bo na prvem mestu rokomet. Saj s tem ni nič narobe, le teči sem prenehala. Z mojim učiteljem telovadbe sva še vedno v stiku in z navdušenjem spremlja mojo tekaško pot

še naprej. Še danes sem mu hvaležna, ker je v meni videl nekaj, kar drugi niso znali ali pa niso hoteli opaziti. Kot bi slutil, da me bo tek v odrasli dobi reševal ...

Vsak začetek je težak in gotovo je bilo tudi vam težko, ko ste začeli s tekom. Kot mnogi ste se verjetno tudi vi spraševali, ali imate dovolj moči in volje za to. Kaj vas je gnalo naprej?

Morala sem se znajti na dnu in na srečo sem imela še toliko moči, da sem prosila dr. Ruglja za pomoč. V njegovem programu pa smo morali teči vsi, brez usmiljenja. On ni poznal besed; ne morem, mislim, mogoče ... HOČEM, ZMOREM ... In smo, tudi jaz. Dr. Rugelj mi je že na začetku povedal, da bom v enem letu po vključitvi morala preteči maraton 42 km in sem si mislila, da je nor, ker tega nisem sposobna. Takrat je bila zame že ena desетка velika muka. Dvomi, strahovi, bolečine in seveda hudi notranji odpori so bili stalni spremljevalci na mojih pripravah na prvi maraton. Iskala sem razne izgovore, da bi mi mogoče le pogledal skozi prste, pa ni. V tistem pripravljalnem obdobju sem prišla do spoznanja, da ni problem teči, problem je iti preko sebe in premagati lenobo, generalno lenobo. Ko pa je v dežju bolj prijetno ležati na kavču,

kot teči med dežnimi kapljami. Ja, tudi moj začetek je bil težak.

Tisti, ki vas poznamo, vemo, da se redno udeležujete maratonov tako doma kot tudi v tujini. Kdaj ste prvič pretekli 42 km progo in na koliko maratonih ste že sodelovali?

Prvi maraton sem pretekla v Radencih 16. 5. 1999. Bilo je grozno vroče in vse me je bolelo. V cilju sem rekla, da nikoli več ne tečem takšne razdalje, a sem čez pet mesecev že veselo tekla Ljubljanski maraton. Takrat se je v meni prebudila ljubezen do pravega maratona: 42.195 m. Do danes pa sem pretekla 67 maratonov. Seveda je fantastično teči maraton po evropskih prestolnicah, a meni osebno je najboljši Ljubljanski maraton. Dr. Rugelj nam je večkrat položil na srce, naj se najprej naučimo ljubiti svojo domovino. Danes razumem, kaj nam je hotel s tem povedati. In zato neizmerno uživam na domačih maratonih, seveda pa ima tudi tujina svoj čar.

V uvodu smo omenili, da ste tudi ultramaratonka. Kaj to pravzaprav pomeni?

Ultramaraton je daljši tek od maratona oz. od 50 km naprej. Danes obstajajo že 550km ultramaratoni, ki se sicer tečejo po etapah. Vsak tek, ki je daljši od maratona, zahteva več treninga, predvsem dolgih tekov, bolj kalorično prehrano, najpomembnejša pa je psihična pripravljenost. Pripravljen moraš biti na vse, ampak res čisto na vse. Kadar grem na ultramaraton, točno vem, zakaj grem in s kakšnim namenom bom tekla. To me žene naprej, ko nastopi kriza in sem vsega naveličana. A večji del na dolgih tekih uživam, ker je to edini čas, ko sem lahko v stiku z naravo in sama s seboj. Božansko je poslušati sebe. Marsikaj lepega najdem v najglobljih kotičkih srca, kar pa je grdo in boli, pa pač takrat zavržem in dam prostor sreči, ki me preplavi in cilju. Ultramaraton je najbolj uspešna psihoterapija, ki te razkrije in pozdravi. Brez zdravnika in brez tablet.

Tek je vse popularnejša oblika športa in

vse več je tudi tekaških prireditev. Katera je vam osebno najljubša?

Italija, Firenze; del passatore 100 km. Maja meseca, leta 2011. Takrat sem bila v takšni stiski, da sem večkrat pomislila na samomor. In se zato tudi prijavila na to razdaljo. Misleč, da bom tam častno umrla. Ni me tega sram priznati. Tehtala sem 45 kg in imela sem hude težave s srcem. Za spremstvo sem izbrala Miho, Aleksandro in Saša. Po 80 km sem v tihi zvezdnati noči začutila v sebi moč, ki je do takrat nisem poznala. Doživela sem katarzo. Kdor živi resnico, mu stvarstvo ali karkoli že je priskoči na pomoč. Bistvo je, da sem živa in zdrava pritekla v cilj in vse tri močno objela. Ta izkušnja me je ojeklenila in spremenila. Kdor teče takšne razdalje, ne more lagati, se sprenevedati in uničevati vse okrog sebe in nima potrebe po tem. Sem le hvaležna za vse, kar imam, in ponosna, da življenje živim in ne životarim. Ta tekaška izkušnja mi je najljubša, ker me je rešila. A prvi korak sem morala narediti jaz. In tako je tudi v življenju. Vsak dan se zahvalim za vse dobrine in čudovite ljudi, ki mi prihajajo naproti, tudi člane društva ŠILT. A največkrat se zahvalim dr. Ruglju za vse znanje, ki mi ga je dal, in sem zato zdaj lahko takšna, kot sem.

Bralke in bralci Krajevnih novic lahko v zadnjem času redno berejo prispevke o društvu ŠILT. Povejte nam, od kod je prišla pobuda za njegovo ustanovitev in kdo vse je sodeloval pri tem?

Prijateljica Suzi me je dolgo časa nagovarjala, naj v Občana in takratni Martinov glas napišem vabilo na tek. In so prišli. Na prvem treningu nas je bilo šest, potem pa je vsak ponedeljek prišel kakšen novinec. Da smo postali društvo, imata največ zaslug Brane Baš in Dušan Jovanovič, ki obvladata vso birokracijo. Brane je tudi predsednik društva in je krasen človek, zelo zanesljiv, bister in ima ogromno znanja, Dušan pa je itak star maček v društvih. Seveda pa vsak član s prisotnostjo doda svoj prispevek celotnemu društvu.

Koliko članov ima danes vaše društvo? Ali je število v porastu ali upadu?

Tam okrog 40 članov nas je vseh skupaj. Nekaj nas je, ki tvorimo neko jedro, pa pridejo novi, nekateri pa tudi prenehajo. In to je pač normalno. Vsak mora sam v sebi začutiti, kaj bo počel in kje bo dejaven. Sprejmemo pa čisto vsakega.

Kolikokrat tedensko imate treninge in na kakšen način ste organizirani?

Skupne treninge imamo enkrat na teden, vsak ponedeljek zdaj ob 19. uri, pozimi pa ob 18. uri. Poleti se dobivamo tudi vsak četrtek ob 21. uri na nočnem teku. Po dogovoru pa so sobote dopoldne namenjene dolgemu teku. Kdor ima čas in kadar se pripravljamo na maraton. Tudi iz Litije do Ljubljane smo že tekli. Super je bilo.

Mnogi bi se vam radi pridružili, a se vam morda ne upajo, ker mislijo, da nimajo dovolj kondicije in da niso dovolj pripravljeni. Imate morda tudi skupino za začetnike?

To so bolj izgovori, ker dvomijo vase in v svoje sposobnosti. Kdo izmed nas pa ve, kdaj je dovolj pripravljen? Tega tudi sama ne vem. Vem pa, ko dosežem cilj. Imamo tri skupine. Polžki so čisti začetniki. Teče se manjša razdalja in počasnejši tempo. Skupino vedno vodi zelo izkušen in razumevajoč tekač. Gosenice tečejo normalen pogovorni tempo, Rise pa vodi Igor in imajo bolj resen trening. Vsak nekaj najde zase. Bistvo pa je druženje.

Kakšni so načrti vašega društva za prihodnost?

Da zglejemo delujemo še naprej in se imamo lepo. Veste, da je osrečujoče, ko se po napornem tednu srečam z ljudmi prešerne volje in dobrega srca, mimogrede pa še odtečem 10 km. Za udeležbo na tekaških prireditvah se dogovarjamo sproti. Imamo pa veliko načrtov. Drugo leto Švica Biel 100 km in seveda dva maratona v tujini. Novembra gremo v Istanbul, na naših maratonih pa smo stalni gostje. Udeležujemo pa se tudi dobrodelnih tekov. Naša mantra je; delaj dobro sebi in drugim!!! Torej imamo dovolj dela, da uresničimo načrte. Pridružite se nam, da skupaj nasmejani in dobre volje premagamo razdalje in življenjske ovire.

Gospa Mia, dovolite nam, da se vam zahvalimo za prijeten klepet in vam ter vašim prijateljem zaželimo še veliko tekaških uspehov.

Šolska tekmovanja iz znanj

Avtorica članka: Vanja Adamlje

V maju so se zaključila še zadnja šolska tekmovanja.

Naši učenci so tudi v letošnjem letu osvojili bogato bero zlatih in srebrnih priznanj.

Matic Kremžar, učenec 9. a razreda, je osvojil:

- zlato Vegovo priznanje iz matematike; prejel je *diamantnega kenguruja*, ki pripada tistim učencem in dijakom, ki so dosegli najvišje uspehe na tekmovanjih iz matematike, fizike in astronomije; poleg tega je osvojil še posebno nagrado – *kenguru kristal*, ki jo prejmejo najvišje uvrščeni tekmovalci glede na skupno število točk, doseženih v vseh letih osnovnošolskega šolanja (kenguru kristal so prejeli le prvi trije tekmovalci,

- Maticu pa je uspelo, da je premagal vso konkurenco in zasedel prvo mesto),
- zlato in srebrno Stefanovo priznanje iz fizike,
- zlato in srebrno priznanje iz znanja geografije ter uvrstitev na mednarodno tekmovanje BIGeo, ki bo konec junija v mestu Iasi v Romuniji,
- zlato priznanje iz logike,
- srebrno priznanje iz angleškega jezika,
- srebrno priznanje iz zgodovine.

Marija Snežna Benedičič, učenka 9. b razreda, si je priborila:

- zlato in srebrno priznanje iz zgodovine,
- srebrno Cankarjevo priznanje iz slovenščine,
- srebrno Preglovo priznanje iz kemije,
- srebrno priznanje iz angleškega jezika.

Jaka Možina, iz 9. a razreda, je osvojil:

- srebrno Stefanovo priznanje iz fizike.

Lucija Hostnik, iz 9. b razreda, si je prislužila:

- srebrno Vegovo priznanje iz matematike.

Blaž Jesenšek, učenec 9. b razreda, je prejel:

- srebrno Stefanovo priznanje iz fizike.

Gašper Hauptman, učenec 8. a razreda, si je priboril:

- srebrno Stefanovo priznanje iz fizike,
- srebrno priznanje iz konstruktorstva in

obdelave gradiv.

Nika Koci, iz 8. a razreda, je prejela:

- srebrno priznanje iz znanja o sladkorni bolezni.

Vesna Vavtar, učenka 8. a razreda, je osvojila:

- srebrno Cankarjevo priznanje iz slovenščine.

Maj Ceglar, učenec 8. b razreda, je prejel:

- srebrno Stefanovo priznanje iz fizike.

Filip Ferlan, iz 8. b razreda, je osvojil:

- srebrno Vegovo priznanje iz matematike,
- srebrno priznanje iz znanja o sladkorni bolezni.

Matevž Štritof, učenec 7. a razreda, je osvojil:

- srebrno Dominkovo priznanje iz astronomije

Špela Marolt, učenka 7. b razreda, je prejela:

- srebrno Vegovo priznanje iz matematike.

Žana Primc, učenka 7. b razreda, je osvojila:

- srebrno priznanje iz znanja o sladkorni bolezni.

Vsi učenci bodo vpisani v Knjigo najboljših dosežkov v Občini Šmartno pri Litiji. Iskrene čestitke!

V poučnem in zabavno naravnem duhu skozi pomlad

Avtorica članka: Manca Planinšek

V maj smo klišejci zakorakali zagnano, z inovativnimi, poučnimi in zabavnimi projekti!

Začeli smo z motivacijskim vikendom, ki je potekal od 4. do 6. maja. Aktivisti smo se odpravili globoko v Kočevski rog, kjer smo se povezovali, snovali novo, boljše vizijo, načrtovali nadaljnje delovanje našega kluba in se hkrati spraševali, kako bi ga še dodatno izboljšali. Tako smo na Škiso-tržnico 10. maja odšli še bolj motivirani

in z novimi idejami. Na največji kulturno-zabavni prireditvi za mlade ste nas lahko obiskali na območju klubov osrednje regije, kjer smo pripravili zabavno igro, s katero ste lahko zadeli naša očala ali pa kozarec tradicionalne bovine in se nato zvečer skupaj z nami družili in zaplesali. Če ste nas letos zamudili ali zgrešili, vas seveda vabimo, da

se nam pridružite drugo leto, ko vas bomo prav gotovo spet čakali na Škisovi tržnici! Nadaljevali smo v istem poučnem in zabavnem naravnem duhu, s projektom Pivologija, ki so se ga udeležili ljubitelji dobrega piva. Skupaj z Gregorjem, ljubiteljem pivovarjenja in poznavalcem piva, smo odkrivali svet craft pivovarjenja in se z najboljšimi svetovnimi pivi odpravili še okoli sveta. 25. maja so na svoj račun prišli tudi vsi ljubitelji naših Klišnelkursov. Spoznali smo že četrto, tokrat zahodnoslovanski tuji jezik, poljščino, ki nas je popolnoma očarala. Pivologija in poljščina pa sta bila organizirana tudi kot del projekta Teden vseživljenjskega učenja pod okriljem IC Geoss.

26. maja smo se polni adrenalina in željni akcije ter sodelovanja odpravili v Železnikov pruh, kjer smo igrali zabavno, timsko in taktično igro Paintball. Ker smo se zelo zabavali, priporočamo, da se na Železnikov pruh odpravite tudi ostali člani in bralci!

16. junija bo potekal Festival skupnosti, kjer se bo poleg ostalih klubov, društev in organizacij predstavil tudi Kliš. Vabljeni, da nas obiščete na naši stojnici!

Lepo vabljeni, da se udeležite tudi naših prihajajočih dogodkov, za več informacij pa nas spremljajte na naših družbenih omrežjih, Facebooku, Instagramu in spletni strani. Vedno smo veseli novih dijakov in študentov, navdušenih nad organizacijo projektov, zato ste vsi, ki se najdete v tem opisu, vedno vabljeni, da se nam pridružite na mesečnih sejah, ki so prvi četrtek v mesecu ob 19.00 na sedežu kluba, in nas pobližje spoznate.

Novice iz OŠ Šmartno

Avtorica članka: Vanja Adamlje

V aprilu so petošolci na ekskurziji odkrivali dinarski svet. Obiskali so Vrhniko, Močilnik – izvir Ljubljane, Cerkniško jezero in Planinsko polje.

Četrtošolci so v Slovenskem šolskem muzeju v Ljubljani pobliže spoznali, kako so se otroci včasih šolali.

Drugošolci so na tehniškem dnevu z naslovom Papirčkanje gostili go. Mileno in go. Jelko in skupaj z njima izdelali knjižno kazalko Straška, čebelico Kranjsko sivko in čebelnjak.

Da nam je mar, v kakšnem okolju bivamo, so dokazali učenci, ki so na delovni akciji skupaj z učitelji urejali okolico šole, atletsko stezo in šolski vrt.

Pevci in pevke mladinskega pevskega zbora so z zborovodkinjo, gospo Selmo Gradišek, ob spremljavi Štefana Kokalja na kitari ter Domna Malisa na kohonu izvedli dobrodelni koncert Z besedo po glasbenem nebu. Na odru so se jim pridružili tudi pevci otroškega pevskega zbora. Zbrana sredstva so namenili šolskemu skladu.

Učenci oddelkov podaljšanega bivanja so zadnje petkovo popoldne v mesecu preživeli v lunaparku v šolski telovadnici. Zabavali so se na štiriindvajsetih postajah z različnimi aktivnostmi, ki so jih zanje pripravile učiteljice OPB.

Pridružili smo se mednarodni akciji noč knjige. Osemindvajset učencev 3., 4. in 5. razreda se je družilo s knjigo in prijatelji. Prisluhnili so Cankarjevima črticama Skodelica kave in Pehar suhih hrušk, izdelali so papirnate košarice – peharje, poslikali skodelice, se odpravili na nočni pohod po Šmartnem, brali in prespali v šolski knjižnici. Zjutraj so ponje prišli starši.

Zadnji četrtek v mesecu so se četrtošolci pomerili v že tradicionalnem kvizu, na katerem so dokazali, da zelo dobro poznajo življenje in delo velikega pravljicarja Hansa Christiana Andersena.

Na šoli že drugo leto v okviru ŠD Sinja klub deluje skupina mažoret. Letos so se dekleta udeležila 1. Mednarodnega prvenstva v Kočevju in osvojila kar dve prvi mesti: v kategoriji velika formacija palica in velika formacija ples s cofi. Čestitamo! Tudi v maju je bilo dogajanje na šoli pestro. Učenci obveznega izbirnega predmeta nemščina so se na ekskurzijo odpeljali kar v sosednjo Avstrijo. Obiskali so Affberg, Rosegg in Villach.

Četrtošolci so pod vodstvom gozdarjev g. Janeza Nograška in g. Nejca Marolta spo-

znali gozd.

V okviru projekta Korak k Sončku so se učenci četrtega razreda srečali z g. Janezom Bricem, ki jim je približal svet gluhih in naglušnih.

Na tradicionalnem dobrodelnem koncertu z naslovom Glasbeni vrtljak so se predstavili vsi štirje zbori naše šole. Zbrana sredstva smo namenili šolskemu skladu. Hvala!

Učenci predmetne stopnje so se na majskem športnem dnevu pomerili v atletskih panogah: skoku v daljino, metu žvižgača, suvanju krogle, teku na 600 m in 60 m in štafeti 4 x 200 m. Najboljši so si poleg zmagovalnih stopničk priborili še vstopnico za področno tekmovanje v Hrastniku, ki bo konec meseca. Čestitamo!

Učenci so sodelovali v dobrodelni akciji Evro za dober namen, ki je potekala v okviru Unicefa in je namenjena oskrbi in šolanju otrok v najrevnejših delih sveta.

Slovenska filantropija je prostovoljcem naše šole tudi letos potrdila naziv Junaki našega časa. Iskrene čestitke!

Zadnji vikend v maju sta dve skupini učencev preživeli na morju. Ena skupina je bivala v ČŠOD Burja v Seči, njihovo druženje je potekalo pod sloganom Gradimo dobre medosebne odnose. Druga skupina, ki jo je vodil moto Morska raziskovanja in potepanja, pa je bivala v ČŠOD Breženka v Piranu.

Korak k Sončku z naglušno osebo

Avtorica članka: Hajdeja Praprotnik, mentorica Koraka k Sončku

Sprejemati sebe in druge, sprejemati vse, kar imamo skupnega, in vse, kar je drugačno od nas. S to mislijo se vsako leto znova že vrsto let trudimo uvajati med naše šolske klopi inkluzijo v pravem pomenu besede. Projekt Korak k Sončku je del tega procesa in na šoli ga izvajamo že nekaj let. Pomembno se nam zdi, da razbijemo stereotipe o prevladujočih nesposobnostih ljudi s posebnimi potrebami in namesto njih izpostavimo njihove kvalitete. Za zgled postavljamo ljudi z različnimi posebnimi potrebami, ki so kljub hudim vsakodnevnim preizkušnjam optimistični, uspešni na določenem področju in polni življenjske energije. Ob njihovih zgodbah se zdijo tegobe zdravih ljudi skorajda malenkostne.

Eden izmed letošnjih povabljenih gostov je bil gospod Janez Bric, ki je v maju obiskal učence četrtega razreda. Iz lastnih izkušenj nam je predstavil svet gluhih in naglušnih. Prisluhnili smo izpovedi o negativnem odnosu sošolcev v osnovni šoli do njega in kakšne posledice ima takšno nerazumevanje okolice za otroka. Ob

tem smo se naučili, da moramo biti drug z drugim strpn in si pomagati.

Svojo življenjsko zgodbo je predstavil v znakovnem jeziku, ki ga je tolmačila ga. Mojca Korenjak. Spoznali smo enoročno abecedo za gluhe in se naučili nekaj osnovnih kretanj. Videli in otipali smo tudi pripomočke za gluhe, najbolj pa nas je zabavala tresoča budilka. Vprašanja so deževala in odmerjeni čas je kar prehitro minil.

Na koncu smo se naučili mednarodne kretanje »I LOVE YOU«. Kretanja je enostavna,

sestavljena iz treh črk I, L in Y. Z njo pokažemo, da smo navdušeni, veseli, da smo bili nekam povabljeni. Kretanja se vse pogosteje uporablja tudi med sliščimi na raznih športnih prireditvah, mednarodnih kongresih in seveda tudi na pevskih koncertih. Z njo smo se poslovlili, veseli, da sta se svet tišine in šolskega trušča zlila v zabavno in poučno dopoldne.

Prikazovalnik hitrosti »Vi vozite«

Avtorica članka: Mojca Dragar, pomočnica ravnateljja

Občina Šmartno pri Litiji je v sodelovanju z Zavarovalnico Triglav in podjetjem Sipronika odsek lokalne ceste Litija–Šmartno in državne ceste (Zadvoj–Šmartno pri Litiji) v neposredni bližini vrtca Ciciban v občini Šmartno pri Litiji opremila s prikazovalnikom hitrosti »Vi vozite«.

V Zavarovalnici Triglav varnost in odgovornost postavljajo na prvo mesto, saj z vsemi našimi aktivnostmi sledijo poslanstvu ustvarjanja varne prihodnosti. Temu vodilo sledijo tudi s sodelovanjem v preventivnih akcijah, s katerimi se aktivno vključujejo v reševanje problematike varnosti v cestnem prometu.

Prikazovalnik hitrosti je odličen primer prijazne rešitve, zaradi katere vozniki zmanjšajo hitrost. Na ta način bodo zagotovljene varnejše razmere za pot v šolo oziroma vrtec in domov malčkom in osnovnošolcem z dela naselja Ustje, ki za dostop do osnovne šole uporabljajo šolsko pot – ta namreč poteka preko državne ceste, pa tudi preostalim udeležencem v prometu, ki se po tej poti večkrat podajo peš.

Povabilu na otvoritev smo se prijazno odzvali tudi v našem vrtcu. Najstarejši otroci, z vzgojiteljicama Majo Toplak Primc in Vesno Turniški, ki letos obiskujejo skupino Petelinčki, so pokazali, da o prometu že veliko vedo. Sistematično učenje prometne vzgoje poteka v osnovni šoli. Se pa v vrtcu zavedamo, da je potrebno otroke s prometno vzgojo seznaniti čim prej, saj

le-ti predstavljajo najšibkejšo točko v prometu. S prometno vzgojo morajo otroke doma seznanjati že starši, temu pa sledimo vzgojitelji v vrtcu. Na otvoritvi prikazovalnika je otroke spremljala maskota Kuža pazi, otroke so pozdravili župan

Občine Šmartno pri Litiji gospod Rajko Meserko, gospod Aleš Klement, direktor Območne enote Ljubljana Zavarovalnice Triglav, skupaj z vodjo predstavništva v Litiji Andrejem Jančarjem ter zavarovalno zastopnico Alenko Pregelj.

Zaključek bralne značke s pisateljico Darinko Kobal

Avtorica članka: Vanja Adamlje

V letošnjem šolskem letu je bralno značko na Osnovni šoli Šmartno in njenih podružnicah zaključilo 358 učencev.

Učenci od prvega do šestega razreda so bili za svoj bralni uspeh nagrajeni z obiskom pisateljice, gospe Darinke Kobal. Gospa pisateljica je mlajšim otrokom, učencem od prvega do četrtega razreda, predstavila svojo pravljico Radovedni medvedek, učencem petega in šestega razreda pa nekatere zgodbe iz knjige Upornica z razlogom. Z vsemi učenci se je pogovarjala tudi o tem, kako nam lahko en sam trenutek spremeni življenje, zato moramo biti vedno previdni.

Gospa Darinka, hvala za lepo ponedeljkovo in torkovo dopoldne!

Pod drevesom

Avtorici članka: Mojca Dragar in Polona Dolenc

*Modri palček knjigoljub
v knjižnici domuje,
stare knjige obnovi,
nove zaznamuje.
Ko se knjižnica odpre,
si umije roke
in na mize položi
knjige za otroke ...
(Zvezdana Majhen)*

Omenjeni odlomek pesmice je le eden izmed bogatega nabora književnice gospe Zvezdane Majhen, ki nas je obiskala v četrtek, 24. maja, v našem vrtcu. Za pravljico vzdušje, ki se je dogajalo pod košatim drevesom na našem igrišču, je poskrbela s številnimi pesmicami, pravljicami in ugankami, ki so dodobra zaposlile igrive možgane naših otrok.

Za prijetno preživetje dopoldne z našo gostjo so bili v veliki meri zaslužni naši otroci, ki so se na obisk dobro pripravili, saj so se v mesecu maju tekom usmerjenih dejavnosti in v času počitka seznanjali z njenimi deli in jih likovno upodabljali.

Aktivnost vseh sodelujočih je bila poleg osebnega zadovoljstva dodatno nagrajena z besedami naše gostje, ki je v svoji zahvali poudarila ustvarjalnost, bistrost, vztrajnost in natančnost naših otrok. Pravljica drevesa rastejo vsepovsod, zato, dragi starši, poiščite svoja pravljica na drevesa ...

Junaki našega časa

Avtorica članka: Vanja Adamlje

Prostovoljci OŠ Šmartno se veselimo tega, da nam je tudi letos Slovenska filantropija potrdila naziv JUNAKI NAŠEGA ČASA. Udeležili smo se svečane podelitve nazivov, ki je v torek, 15. maja 2018, potekala v okviru Slovesnega dneva prostovoljstva v Krškem in v imenu vseh prostovoljcev prevzeli priznanje in zastavo, ki že plapolala pred našo šolo

Na prireditvi so podelili nazive in posebno priznanja: najprostovoljcu v javni upravi, junakom našega časa, mentorjem prostovoljcev in prostovoljstvu prijaznim mestom. Predstavnikom naše šole so bile vseč zanimi-

ve kulturne točke, ki so popestrile prireditev. Vseč jim je bilo to, da so srečali znane osebnosti in da je bilo veliko učencev iz drugih šol. Lepo je biti prostovoljec, ker lahko pomagaš okolici, druge osrečiš in se ob tem tudi sam veliko naučiš.

Povezujemo skupnost

Avtorica članka: Anja Pavlin

V okviru Dneva za spremembe, ki ima letos naslov Povezujemo skupnost, so v Domu Tisje odprli aktivno pot. Ena izmed postaj je tudi čitalnica, zato smo se na naši šoli odločili za zbiranje knjig. Zbrane knjige, ki jih ni bilo malo, bi lahko stanovalcem zgolj prinesli, vendar so se učenci 5. b razreda odločili za daljši in predvsem prijetnejši obisk.

Učenci so knjige lično zavili, že v okviru pouka pa je nastala tudi knjižica z naslovom Babice in dedki. Stanovalcem so prebrali opise svojih starih staršev in jim podarili knjižice in knjige, ki jih bodo ponesle v svet domišljije. S svojim toplim in sladkim sprejemom pa so nas zelo presenetili tudi oni, za kar se jim še enkrat najlepše zahvaljujemo.

*»V našem življenju ne štejejo leta,
pač pa šteje življenje v naših letih.«
(Adlai E. Stevenson)*

Drage babice in dragi dedki! Opisi učencev pravijo, da je v vas ogromno življenja, izkušenj in predvsem ljubezni, za kar so vam iskreno hvaležni. Mi pa se bomo še naprej trudili in povezovali mlajše in starejše generacije, saj je občutek zadovoljstva vedno obojestranski.

S(r)ečni vikend – ČŠOD Burja (25. 5. 2018–27. 5. 2018)

Avtorica članka: Mateja Štritof

Na šoli se zavedamo, da za otrokov razvoj ni pomembna le skrb za intelektualne sposobnosti in šolsko znanje, ampak še posebej osebnostni razvoj, pozitivna samopodoba in samozavest ter razvijanje dobrih medosebnih odnosov.

Prav v ta namen smo se v petek, 25. 5. 2018, s skupino 22 učencev odpravili v ČŠOD Burja, Seča, kjer so nas tamkaj-

šnji mentorji prijazno sprejeli v čudovitem morskem okolju. Dnevi so minevali v spoznavanju okolice peš in s kanuji, športno-

-družabnih igrah, sodelovalnih igrah ter prijetnem vzdušju. V nedeljo smo se polni vtisov in lepih spominov vrnili domov z željo, da se enak vikend ponovi tudi v prihodnjem šolskem letu.

Regrat (*Taraxacum officinale*)

Avtorica članka: Jožica Bajc Pivec

Ko pišem ta sestavek, me skozi okno prav prijazno greje sonce in mi moti koncentracijo. Na sosedovi leski so se že razbohotile mačice in kar verjeti ne morem, da me je še pred desetimi dnevi prav pošteno zeblo. Vendar je sonce že precej močno in narava se odziva na njegove tople žarke. Vseposod se bodo razbohotile prve spomladanske cvetlice. Med njimi jih je kar nekaj, ki so nam lahko v veliko korist in pomoč pri ohranjanju našega zdravja. Prav gotovo si posebno mesto zasluži regrat, ki je med vsemi najbolj vsestransko uporaben.

Na marsikaterem travniku že vidimo prve nabiralce regrata. Ves majhen in sramežljiv kuka iz zemlje, vendar

je vsak dan večji in lepši. Najdemo ga vseposod. Zelo mu ugaja dobro pognojena zemlja, zato moramo biti ob nabiranju pozorni, da se izogibamo z umetnimi gnojili ali gnojico pogojenih travnikov. Prav tako ni priporočljivo nabiranje v bližini cest, železniških prog, sprehajalnih poti in večjih naselij. Rastlina namreč vsrka strupene snovi, ki jih z uživanjem prenesemo v svoje telo.

Uporabna je celotna rastlina in skozi vse leto. Pri Slovencih je zelo priljubljen kot pomladanska solata. Pri solati pazimo, da je čim manj grenka, pri zdravilnem delovanju pa so ravno grenčine regrata pomembne. V ljudski medicini se uporabljajo listi, cvetovi in korenina. Celotna rastlina vsebuje bel mleček, ki je grenkega okusa in ni strupen. Cvetovi so zlatorumeni in na votlih stebelcih. Cveti od marca do maja. Liste nabiramo, preden cveti, cvetove med cvetenjem, korenine koplamo zgodaj spomladi in od avgusta do oktobra. Celotna rastlina je bogata z vitaminom C in minerali.

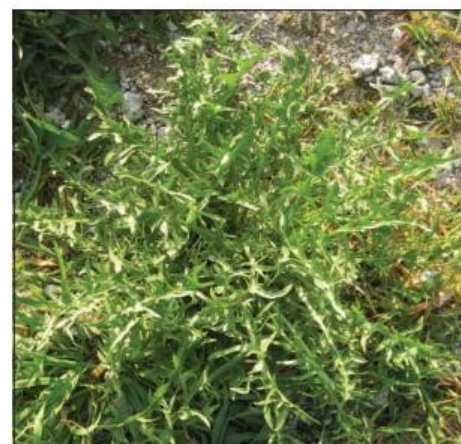
Uporabnost – koristnost:

Zdravilno vpliva na jetra in ledvica, spodbuja želodčne sokove, čisti kri in razstruplja telo, povečuje odpornost organizma, ugodno deluje pri kandidi.

Uporaba:

Uporabna je vsa rastlina: listi, korenina in cvetovi.

Uživamo ga presnega (liste) kot solato. Spomladi si z njegovo pomočjo lahko učinkovito izločimo strupe, ki so se skozi zimo nabrali v telesu. Pri sladkorni bolezni priporočajo prežvečiti 8–15 votlih cvetnih stebelc na dan. Mleček ni strupen, je pa priporočljiv za odstranjevanje bradavic – z njim si jih namažemo večkrat na dan. Čaj iz listov in korenin priporočajo za zdravljenje pozimi. Zelišče regrata deluje predvsem diuretično – pospešuje izločanje vode. Je glavna sestavina čajev za čiščenje organizma (v ljudski medicini za »čiščenje krvi«), ki spodbujajo presnovo in stimulatивно vplivajo na zdrave organe. S tem pa pospešujejo izločanje odvečnih snovi (strupov) iz telesa. Take čaje uporabljamo kot pomladanske kure, za znižanje telesne teže, pri kožnih nečistočah.

Recepti

Nekaj pripravkov za lajšanje zdravstvenih težav

Regratov sirup

Lahko si pripravimo tudi regratov sirup (napačno ga imenujejo regratov med).

Vzamemo 4 prgišča cvetov, jih prekuhamo v 2 l vode, precedimo in dobro ožmemo, dodamo vročemu soku 1,5 kg rjavega sladkorja in sok dveh limon ter med kuhanjem na šibkem ognju neprestano mešamo, da dobimo gosto tekočino. Nalijemo v steklenice (kozarce) in jih spravimo v hladen in temen prostor. Uporabljamo ga pri prehladnih obolenjih, posebej pozimi. Ni priporočljiv za sladkorne bolnike.

Regratova tinktura

Za zimo si lahko pripravimo regratovo tinkturo.

Steklenico napolnimo z na drobno narezanimi in očiščenimi svežimi listi in koreninami ter jih zalijemo z močnim žganjem (od 50 % do 70 % alkohola). Najboljša sta tropinovec ali sadjevec. Pustimo na sobni temperaturi in vsakih nekaj dni pretresemo. Čez tri tedne precedimo skozi gazo, nalijemo v steklenice in spravimo v temen in hladen prostor. Uživamo 20 kapljic trikrat na dan v kozarcu vode. Naredimo tritedensko kuro, nato prekinemo za nekaj časa.

Čajna mešanica KRRT (kopriava, regrat, rman, trpotec)

Naberemo liste, ki jih narežemo in posušimo v senci. Korenine razcepimo po dolžini, jih nabereemo na nitko in posušimo na senčnem in zračnem mestu. Pripravimo si lahko učinkovito čajno mešanico, ki jo

je priporočal pater Simon Ašič. In sicer nabereмо in posušimo regrat, koprivo, rman in trpotec. Zmešamo enake dele zelišč in si iz njih pripravljamo poparek, ki ga pijemo nesladkanega. Priporočljiv je pri želodčnih težavah, pri spomladanskem čiščenju organizma, pri težavah s prebavo in žolčem. Pijemo do trikrat na dan. Tudi s to mešanico si naredimo tritedensko kuro.

Regratovo vino

V knjigi Zdravilne rastline in njih uporaba Richarda Willforta je zanimiv recept za pravo regratovega vina.

Naberemo 6 litrov dobro stisnjenih suhih regratovih cvetnih koškov, jih skrbno oskubimo, dolijemo 6 litrov sveže vode in dodamo lupine 2 limon in 2 pomaranč ter kuhamo četrto do pol ure. Nato precedimo maso skozi laneno krpo, dodamo odcejenemu soku 3 kg sladkorja in sok obeh limon in pomaranč, dobro premešamo in pustimo, da se sok ohladi. Potem raztopimo v skodelici mlačne vode toliko kvasa, da nastane nasičena kašasta raztopina. To zamešamo v ohlajen sok in pustimo vreti 5 dni, najbolje v bližini ognjišča ali peči. Kakor hitro se tekočina dobro prevre, jo zopet presedimo skozi laneno krpo in natočimo v močne vinske ali še boljše šampanjske steklenice. Le-te moramo pred uporabo najskrbneje oprati in jih sterilizirati (lahko kar v pečici). Zamaški se morajo tesno prilegati; najbolje je, da steklenice zamašimo s pripravo za zapiranje. Nato zamaške dobro prevežemo in zapečatimo ter spravimo v hladno klet v temen kot, z vratom navzdol v kup peska. Čez dva meseca je pijača pitna in drži skoraj neomejeno dolgo. Pravilno pripravljeno regratovo vino je bistro kot voda, zelo močno in se pri natakanju peni kot peneče vino.

Svež sok iz regrata

Tri pesti svežih listov prelijemo s 50 ml vode in jih v mešalniku dobro zmeljemo. Nastali sok odcedimo oziroma filtriramo in hrani-

mo v hladilniku. V obliki kure jemljemo trikrat dnevno po eno jedilno žlico. Sveži sok pospešuje krvni obtok, izločanje vode in olajša prebavo.

Regratov čaj I.

V pomladanskih mesecih si za spodbujanje prebave in izločanje žolča pripravimo regratovo pomladansko kuro. Iz svežih regratovih listov si skuhamo čaj tako, da zavremo 2,5 dl vode, jo odstavimo in dodamo šopek svežih regratovih listov (približno za dve veliki žlici). Ta čaj pijemo dvakrat na dan po eno skodelico štiri do šest tednov.

Regratov čaj II.

Eno do dve čajni žlički drobno zmletih korenin prelijemo s skodelico hladne vode in segrejemo do vretja. Pustimo eno minuto vreti, nato odstavimo. Po desetih minutah precedimo. Pijemo zjutraj in zvečer po eno skodelico. Ta čaj je primeren pri težavah žolča in pri revmatskih težavah.

Kopeli za roke in noge

Zavremo 1 liter vode, odstavimo in dodamo prgišče svežih narezanih regratovih listov. Pokrijemo in po 10 do 15 minutah precedimo. Ta kopel je primerna za težave pri artritisu.

Pripravek iz regratovih korenin

Pri želodčnih boleznih pripravimo prevretek iz ene ali dveh žličk zdrobljenih korenin na 1 dl vode. Uživamo trikrat na dan po en »štampel« pol ure pred jedjo.

Regrat v kulinariki

Regrat je zelo priljubljena spomladanska solata. Iz mladih listov pripravimo izvrstno solato. Z dodatkom krompirja, trdo kuhanih jajc ali pregrešnim ocvrtim špehom je res neprimerljiv. Vendar v kulinariki lahko uporabimo tudi ostale dele te rastline.

Vloženi regratovi popki

Naberemo čvrste regratove popke, jih na hitro obarimo v mešanici kisa za vlaganje (1 del kisa, 3 deli vode), ki smo ji dodali malo sladkorja in jo solili po okusu. Na tesno jih

naložimo v kozarčke in zalijemo z enako sveže pripravljeno mešanico. Lahko uporabimo tudi močan jabolčni kis.

Regratovi popki kot priloga

Še zaprte čvrste popke skuhamo v majhni količini vode, da se zmehčajo. Odcedimo – vode ne zavrzemo – in jih na maslu nežno podušimo in uporabimo kot prilogo. Lahko pa tudi samo kuhane na krožniku potresemo z naribanim parmezanom. Vodo, v kateri smo kuhali regratove popke, uporabimo za pripravo juhe ali jo enostavno popijemo.

Napitek iz regratovih korenin

Korenike regrata nabereмо v času mirovanja. Dobro očiščene razpolovimo po dolžini in jih narežemo na približno pol centimetra dolge koščke. Posušimo jih in shranimo v dobro zaprtih kozarcih v temnem in hladnem prostoru. Za pripravo napitka vzamemo žličko korenin, ki jih prelijemo z vrelo vodo, pustimo pet minut in precedimo. Ne sladkamo, lahko pa dodamo par kapljic limone. Iste korenike lahko uporabimo še drugič, nato jih lahko v solati ali zelenjavni juhi pojemo. To je splošni krepčilni napitek, ki ga lahko pijemo po obrokih ali kot aperitiv pol ure pred obrokom.

Lahko pa drobno narezane regratove korenine pražimo 10 minut na 200 °C, jih zmeljemo in uporabimo kot kavni nadomestek. Ne glede na to, da je regrat zelo zdravilen in okusen, se moramo držati predpisanih količin. Po daljšem uživanju je potrebno narediti pavzo. Dr. Katja Galle – Toplak v knjigi Zdravilne rastline na Slovenskem navaja, da doslej ni znanih nezaželenih učinkov regratovih korenin in listov. Cvetni prah pa tudi med, ki so ga nabrale čebele na regratu, lahko povzročata pri občutljivih ljudeh reakcije preobčutljivosti.

Najcenejši in najboljši recept za zdravo življenje sta optimizem in dobra volja. Zato veselo in nasmevano proti pomladi!

Ključni koraki za urejen status rokodelk in rokodelcev ter kreativno družbeno okolje za ohranjanje kulturne dediščine

Avtorica članka: Anamarija Kamin

V sredo, 23. maja 2018, je v Slovenskem etnografskem muzeju potekala javna predstavitev Nacionalnega zavezništva za rokodelstvo ter okrogla miza Konzorcija rokodelskih centrov Slovenije. Konzorcij rokodelskih centrov Slovenije je Nacionalno zavezništvo za rokodelce oblikoval skupaj s pristojnimi ministrstvi in deležniki. Po številnih neuspešnih poskusih oblikovanja zakona o rokodelstvu danes Nacionalno zavezništvo za rokodelce predstavlja konkreten korak v smeri celovite ureditve vprašanja in statusa rokodelk in rokodelcev. Zaveza kaže na nujnost vzpostavitve medresorske skupine, ki bo celovito obravnavala vprašanje rokodelcev in delala v smeri zakonodajne ureditve tega področja.

Številna dejanja so v preteklosti odločilno vplivala, da je do danes Nacionalnemu zavezništvu za rokodelstvo izkazalo podporo že 25 ključnih institucij in akterjev. Med ključnimi akterji so Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ter številne poslanske skupine, evropski poslanci in politične stranke. Konzorcij rokodelskih centrov Slovenije, ki ga vodi Razvojni center Srca Slovenije, bo aktivno sodeloval pri vseh nadaljnjih korakih oblikovanja strukturnih rešitev in zakonodajnih postopkov za urejeno področje rokodelstva v Sloveniji. Na dogodku so sodelovali predstavniki stroke, pristojnih ministrstev, rokodelci in odločevalci. Adriana Čegec, sekretarka na

Direktoratu za notranji trg Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, ter Vida Koporc, sekretarka v Sektorju za muzeje, arhive in knjižnice Ministrstva za kulturo, sta potrdili naklonjenost obeh ministrstev do oblikovanja omenjene medresorske skupine in potrdili, da bo le-ta pričela z delom že v prihajajočem mesecu. Profesor dr. Janez Bogataj, etnolog in publicist, se za omenjeno tematiko zavzema že več let. Tudi na okrogli mizi je izpostavil ključen pomen dejanj, ki bodo morala biti vidna v najkrajšem možnem času. Na okrogli mizi so prav tako sodelovali Ljudmila Novak, poslanka Državnega zbora Republike Slovenije, Jernej Bortolato, predstavnik rokodelske sekcije pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije, Zdenko Trobec Milanovič, rokodelka in članica Rokodelskega centra Moravče, Ljubica

Zgonc Zorko, predsednica rokodelske zdruge Center domače in umetnostne obrti Slovenska Bistrica in članica Konzorcija ter Anamarija Kamin, Razvojni center Srca Slovenije.

Konzorcij rokodelskih centrov Slovenije od leta 2014 povezuje devet rokodelskih centrov iz Litije, Moravč, Ribnice, Veržaja, Slovenske Bistrice, Škofje Loke, Rogatca, Idrije in Slovenj Gradca. Skupaj in vsak posamezni center predstavljamo neposredni prostor povezovanja in ohranjanja rokodelske dejavnosti in dediščine. Glavna namen povezovanja sta potreba in težnja po sooblikovanju pravnih temeljev statusa rokodelcev ter njihovega povezovanja na nacionalni ravni. Dogodek je potekal v okviru projekta TRINNO – Podporni ekosistem za podjetništvo za tradicije in inovacije.

Nevladne organizacije, izkoristite NVO ustvarjalnik in dosežite več – razvijte novo storitev ali produkt

Avtorica članka: Klavdija Tomažič

Iščemo nevladne organizacije iz osrednje Slovenije, ki imate idejo o novem produktu, storitvi ali nadgradnji že obstoječega produkta/storitve in potrebujete dodatno znanje, mentorstvo, izobraževanje (stroka, finance, promocija, poslovni načrt, ogled dobrih praks ...). Potrebo izrazite sami.

OPOZORILO: storitve so za vas brezplačne.

Javite se nam preko maila ali po telefonu, sporočite, kaj konkretno potrebujete (znanje s katerega področja), da bi lažje uresničili idejo. Skupaj bomo poskusili najti pot do uspešne postavitve produkta na trg.

* Stičišče NVO osrednje Slovenije nudi podporo nevladnim organiza-

cijam (društvom, zasebnim zavodom, ustanovam) v regiji in s svojimi aktivnostmi prispeva k razvoju, prepoznavnosti in učinkovitejšemu delovanju nevladnih organizacij v osrednjeslovenski regiji.*

Več o projektu NVO ustvarjalnik najdete na spletni strani www.consulta.si. Kontakt: Klavdija Tomažič, e-mail: klavdija.tomazic@consulta.si, telefon: 01 320 94 84.

Civilna iniciativa #zasavo

Avtorica članka: Kaja Mlakar Agrež

V mesecu maju so se v Litiji odvijali trije dogodki (okrogla miza o samooskrbi in dva urbana sprehoda Jane's Walk), ki so pokazali veliko potrebo po večji informiranosti o hidroelektrarnah na Savi. Na teh dogodkih so se srečali ljudje z zelo zanimivimi zamislimi, ki so pokazali interes za povezavo v civilno iniciativo #ZASAVO. Ta bo občane informirala o tematiki hidroelektrarn in iskala rešitve za ohranitev reke in njenih funkcionalnosti.

Trenutno navezujemo stike s strokovnjaki in okoljskimi aktivisti. Jeseni bomo začeli pripravljati dogodke, na katerih bomo predstavili vplive hidroelektrarn na okolje, podtalnico, ekosistem in izpuste škodljivih snovi v reko. Preučevali bomo postopke njihove gradnje, energetske potrebe in tehnologije prihodnosti ter alternativne vire pridobivanja energije. Sava s svojo okolico nudi priložnosti za razvoj trajnostnega turizma in zelenih delovnih mest. Ne nazadnje je imela Sava tudi v zgodovini ogromen vpliv na razvoj Litije.

Želimo si obuditi družabno življenje ob reki. Lokalno skupnost spodbuditi, da se

aktivno vključi v procese načrtovanja in odločanja pri projektu hidroelektrarn ter onemogoči, da bi kapital uničeval naša naravna bogastva.

15. maja je na Občini Litija potekalo regionalno podjetniško srečanje v organizaciji časopisa Finance. Zadnja točka dnevnega reda je imela naslov "Kaj prinašajo Litiji elektrarne na srednji Savi", govornika sta bila župan Franci Rokavec in Anton Žunič, državni sekretar v kabinetu predsednika vlade. Civilna iniciativa #ZASAVO je ob tem pripravila tihi protest za večje vključevanje širše javnosti pri tako pomembnih odločitvah. Pridružila sta se nam Andreja Slameršek, predsednica Društva za preučevanje rib in

srce kampanje proti elektrarnam na Muri, ter Dejan Kerin iz iniciative DIVJA SAVA ZA VEDNO.

Vabimo vse občane, ki jih omenjena tematika zanima, da se nam pridružijo in sodelujejo v aktivnostih. Kako Sava vpliva na vas? Deli #zasavo ali sodeluj s komentarji na facebook.com/zasavo, kjer vas bomo tudi obveščali o dogodkih.

Že je tu maj

Avtorica članka: Renata Ozimek, dipl. delovna terapevtka

V zelenem, cvetočem, brstečem maju je Pihalni orkester Litija pripravil že tradicionalno prvomajsko budnico. Učenci Osnovne šole Litija so za stanovalce doma v domski jedilnici pripravili gledališko predstavo v kar petih jezikih z naslovom Trije prašički. Sredino dopoldne so ljudski pevci in godci iz Polšnika stanovalce po poti spominov popeljali s slovensko ljudsko pesmijo.

Sčlanicama Društva U3 Litija, Šmartno in predsednikom čebelarstva društva smo na zeliščnem vrtu enote Nagelj izdelali mini medoviti vrt z medonosno rastlino, ki se nahaja v zeliščnem vrtu Aktivne poti, tako da lične vetrnice in čebelnice krasijo domsko jedilnico v počastitev prvega svetovnega dneva čebel.

Nedeljsko popoldne so nam prvič z bogatim izborom pesmi popestrile pevke Ženskega pevskega zbora dr. Petra Držaja iz Velikega Gabra. Za konec smo vsi skupaj zapeli nam ljubo pesem Rastejo v strmi gori. V Domu Tisje vsak mesec praznujemo rojstne dneve. Majsko praznovanje so nam obogatili prostovoljci, mladi člani ansambla Zavriskaj in učenca Glasbene šole Bučar. Kulturni program sta povezovali učenki OŠ Šmartno, prostovoljki v domu.

Mladi prostovoljci Osnovne šole Šmartno stanovalcem sredine popoldneve mesečno popestrijo z medgeneracijskim druženjem. V četrtek, 17. maja, so nam učenci 5. b razreda OŠ Šmartno skupaj z učiteljicami predstavili čudovite zgodbe in literarna

dela svojih dedkov in babic. Ob poslušanju prisrčnih zgodbic so se orosile oči stanovalcem doma in babicam, ki so spremljale svoje vnuke ter obiskale Dom Tisje. V dar so nam prinesli lično zavite knjige, ki bodo obogatile naš bralni kotiček. Po končani predstavi so se učenci preizkusili na Aktivni poti, se posladkali s pecivom, pripravljenim na gospodinjski skupini, in nam obljubili, da nas še obiščejo.

V okviru delovne terapije omogočamo in spodbujamo vključevanje v aktivnost ter prilagajamo okolje za kakovostno in čim bolj samostojno življenje. Tedensko se zbiramo s stanovalci, ki radi zapojejo, ponovno živi naš ŽOGA BEND, pričeli smo s plesno skupino. Na kreativnih delavnicah

izdelujemo smiselne kotičke po domu, ki nas spominjajo na domačnost in njegovo toplino. Nastal je tudi kotiček, ki je namenjen osveščanju o bolezni sodobnega časa – Demenci prijazna točka.

Dom Tisje je s ciljem spoznati svet starih ljudi tudi učna baza za študente Fakultete za socialno delo. Stanovalcem enot Lokvanj in Čebele so pripravili delavnico urjenja spomina in izvedli projekt ustvarjalnosti starih ljudi. Pestro in bogato življenje v domu nam s svojo prisotnostjo in talenti pomagajo urensiti prostovoljci v domu, za kar se jim najlepše zahvaljujemo.

Ob lepih dnevih se stanovalcem po številnih dogodkih prilagata posedenje na soncu in sprehod.

Obujamo spomine in načrtujemo novo ulično akcijo!

Avtorica članka: Tina Trdin

Društvi Lojtra in Humanitas sta lansko leto v okviru projekta Globalno učenje Agora izvedla usposabljanje za multiplikatorje v mestu Lecce v Italiji. 22 multiplikatorjev iz treh držav sedaj izvaja ulične akcije z namenom ozaveščanja mladih in mimoidočih o temah, kot so globalna odgovornost, odpadna in zavržena hrana, migracije, podnebne spremembe ipd.

V sklopu uličnih akcij uporabljajo številne metode, ki so bile razvite in nadgrajene v okviru projekta, kot so na

primer word carrier ali nosilec besed, Twistera, od kje je moje jabolko?, igra kmetov ... Glavna skupna namena uličnih akcij sta prevpraševanje naše vpetosti v globalne izize in aktivacija za pozitivne spremembe. Vse metode so izkustvene in sledijo načelom neformalnega izobraževanja.

Za lažjo predstavo o usposabljanju in uporabljenih metodah na ulici vam na spodnji povezavi predstavljamo krajši filmček z usposabljanja za multiplikatorje <https://youtu.be/wSw0wLUcyuc>.

Ob tej priložnosti pa že sedaj najjavljamo **junjsko ulično akcijo** v okviru projekta Globalno učenje Agora, ki bo potekala 19. 6. v Ljubljani. Save the date! Več o akciji sledi.

Projekt strateškega partnerstva Globalno učenje Agora je financiran s strani programa Erasmus+, katerega nacionalna agencija v Sloveniji je Movit.

Spremljaj nas na www.drustvolojtra.si, www.humanitas.si in Facebookovem profilu Društvo Lojtra.

Društvo Lojtra za kvalitetno mladinsko delo

Avtor članka: Aljaž Zupan

Od 29. 3. do 5. 4. je Društvo Lojtra (skupaj z organizacijami iz devetih držav EU) v mladinskem hostlu v Brežicah organiziralo prvi del mednarodnega usposabljanja z naslovom Do it yourself: facilitate learning experiences (Naredi sam/a: upravljal učne izkušnje). Glavni namen usposabljanja je izboljšati kompetence mladinskih delavcev na področju učnega procesa v aktivnostih z mladimi in za mlade. Usposabljanje je financirano s strani programa ERASMUS+ Mladi v akciji, ki ga v Sloveniji koordinira nacionalna agencija MOVIT.

Učenje, spoznavanje in mreženje je verjetno najkrajši opis tega, kar se je dogajalo z barvito mednarodno zasedbo udeležencev tekom intenzivnega šestdnevnega usposabljanja. Konkretno smo se pogovarjali o lastnostih mladih in o tem, kaj potrebujejo. Spoznali smo koncept neformalnega izobraževanja in model izkustvenega učenja. Odkrivali smo kulturne raznolikosti, prisotne v mednarodnem delavnem okolju, in pod vprašaj postavili lastne vrednote, prepričanja. Naučili smo se oblikovati učne izkušnje na pod-

lagi identificiranih potreb in vanje vnesti elemente, ki delajo učenje zanimivo in hkrati uporabno. Za učenje smo uporabljali simulirane izkušnje, poglobljeno refleksijo, teoretske modele in raziskave. Skupno življenje in druženje od jutra do trde noči je poskrbelo, da usposabljanje ni minilo brez glasnega smeha, pa tudi vročih solz, trenutkov globoke zamišljenosti in sproščenega klepetu. Pomembno je, da smo skozi vse te trenutke potovali skupaj, kot ekipa, se podpirali in učili tudi drug od drugega.

Skupno bo projekt nagovoril več kot 50 mladinskih delavcev, končni rezultat pa bodo bolj kakovostni in atraktivnejši projekti partnerskih organizacij in izboljšanje ugleda mladinskega dela v lokalnih okoljih, od koder prihajamo, in širše.

V mesecu maju sledi drugo in v tem projektu zadnje usposabljanje, na katerem se bomo potopili še globlje v raziskovanje in ustvarjanje učnih priložnosti z mladimi in za mlade.

V Društvu Lojtra vzporedno izvajamo več projektov, udeležence v okviru projekta DIY: facilitate learning experiences bomo povabili tudi k sodelovanju v E+ projektu strateškega partnerstva Globalno učenje Agora.

Naše avanture lahko spremljate na spletni strani www.drustvolojtra.si in Facebookovem profilu <https://www.facebook.com/lojtradrustvo/>. Kaj dejansko delamo in kakšen vtis to pušča na udeležencih, pa najbolje opišejo videi na youtube kanalu Association Lojtra.

Srce Evrope na poti do Grčije

Avtor članka: Društvo gledališče Kolenc

V dneh od 20. do 22. aprila je potekal 1. dogodek projekta Srce Evrope HE-ART.

Odvijal se je v občini Litija, na Vačah, Slivni in v okolici. Projekt je s pokroviteljstvom EACEA Evropa za državljane izvedlo Društvo gledališče Kolenc v sodelovanju z Društvom GEOSS in Občino Litija. V okviru dogodka je Slovenijo obiskalo 35 gostov iz sedmih držav, članov občin in nevladnih organizacij, ki so partnerice pri tem projektu. Projektni partnerji smo se srečali in spoznali ter začeli s procesom uresničevanja projekta. Posameznih delov programa so se udeleževali tudi predstavniki nevladnih organizacij in občine, pa tudi obiskovalci odprtih dogajanj.

Dogodku v Sloveniji bo sledil dogodek naših grških partnerjev, občine Larissa, ki bo potekal od 20. do 22. junija z naslovom Kulturni turizem in medkulturni dialog. Do maja 2019 pa bo dogodka, ki bodo uresničevali projekt HE-ART, organiziralo še pet partnerjev.

Projekt Srce Evrope, HE-ART, ima podporo Evropskega programa Evropa za državljane Evropske agencije za kulturo, izobraževanje in umetnost (EACEA) in spada pod ukrep Mreža mest. Cilj projekta je vzpostavljanje

trajnih srčnih točk s simboličnimi srčnimi vrednotami, kot jih širimo na GEOSS-u, v središčni srčni točki Slovenije, mednarodno povezovanje, boj proti ksenofobiji in stigmatizaciji migrantov, medsebojno razumevanje in sprejemanje ter spodbujanje prostovoljstva. Izboljšati želi razmere za civilno in demokratično sodelovanje s spodbujanjem prostovoljstva, za razumevanje državljanov Unije, zgodovine in kulturne

dediščine ter delovanje za prihodnost Evrope. Te cilje želi doseči z vzpostavljanjem tako imenovanih srčnih točk. Dogajanje in delovanje projekta, ki bo trajal leto in pol, bo povzeto in javno dostopno na spletni strani. Na vsakem od šestih srečanj bo zažvela srčna točka, kot je v Sloveniji GEOSS. Vsaka mednarodna kulturna srčna točka bo ustvarjalno središče, v katerem se bodo načrtovali, oblikovali, izvajali in

odvijali kulturni dogodki, ki bodo promovirali srčne vrednote, kot so: sprejemanje različnosti, razumevanje, človeškost, prijateljstvo in solidarnost, sočutje in trajnostno preživetje na Zemlji – na zasebni, narodni in mednarodni ravni. Z mrežo HE-ART bomo ustvarili zgled kulturnega turizma in vzpostavili utrip srčnih točk, ki bo delovala za kraj, za domovino ter za mednarodno sodelovanje in povezovanje.

Zeleni dan slovenskega turizma

Avtorica članka: Eva Vovk

V organizaciji Slovenske turistične organizacije (STO) in Konzorcija Slovenia Green je v ponedeljek, 28. maja 2018, v Cerknem potekal drugi Zeleni dan slovenskega turizma. Na osrednjem dogodku trajnostnega turizma Slovenije je 15 destinacij in 11 ponudnikov še uradno prejelo potrditev za svoja prizadevanja na področju trajnostnega razvoja turizma. Dogodka so se poleg številnih pomembnih gostov iz turističnega dela gospodarstva udeležili tudi predsednik Državnega zbora RS dr. Milan Brglez, državna sekretarka na MGRT Eva Štravs Podlogar in župan Občine Cerkno Jurij Kavčič.

Nove članice zelene sheme so tako postale destinacije Ljutomer, Litija in Šmartno pri Liti, Šentjur, Novo mesto, Bohinj, Škofja Loka, Sevnica, Šmarješke Toplice, Koper, Hrpelje - Kozina, Bled, Rogaška Slatina, Komen, Sežana in Divača ter ponudniki Hotel Bioterme, Ramada Resort Kranjska Gora, Hiške slovenske Istre, Turistična kmetija Marjanca, Eco Boutique Hotel A.M.S. Beagle, Hotel Atrij Superior Terme Zreče, Hotel Natura Rogla, Vila Mila, Hotel Mond, Terme Dobrna in Vila Angelina. Z novimi prejemniki je v zeleni shemi skupno 64 imetnikov znaka Slovenia Green, od tega 37 destinacij, 22 ponudnikov, 3 parki in 2 turistični agenciji.

»Na Slovenski turistični organizaciji smo iskreno ponosni, da se od danes z znakom Slovenia Green ponaša kar 64 članov sheme. V slovenskem turizmu smo na področju razvoja in promocije Slovenije kot trajnosti zavezane destinacije v zadnjih letih naredili prelomne korake. Prestižna priznanja, kot je naziv naj-

bolj trajnostne destinacije v Evropi, in nagrada Slovenski turistični organizaciji World Legacy Award s strani National Geographic, uvrstitev v vrh lestvic najbolj trajnostnih dežel in pozornost, ki smo jo vzbudili pri uglednih medijih, nas postavljajo na vodilno mesto na področju trajnostnega turizma na globalni ravni,« je izpostavila mag. Maja Pak, direktorica STO.

V okviru zelenega dneva so se zvrstile tudi številne predstavitve in izobraževanja o pomenu ohranjanja narave za razvoj turističnih produktov in trendov na področju trajnostnega turizma. Na področju razvoja turističnih produktov je dogodek izpostavil **pomen 5* doživetij** ter pomen osrednje zaveze slovenskega turizma: **trajnost**. Udeleženci drugega Zelenega dne slovenskega turizma in predstavniki medijev so spoznali in preizkusili tudi inovativni produkt destinacije Cerkno – produkt **Gozdni selfness**, nosilca priznanj Snovalec 2014 in finalist Sejalec 2015.

Ob godu sv. Florjana

Avtor članka: Uroš Pušnik

Tudi letos so se ob godu sv. Florjana gasilci Šmarske gasilske zveze zbrali pri slovesni sveti maši v tamkajšnji župnijski cerkvi.

Letos je bila slovesnost v nedeljo, 6. 5. 2018, ko so člani PD domače GZ vkorakali v župnijsko cerkev s prošnjo za varstvo in blagoslov pri svojem delu za dobro vseh nas. Sv. mašo je vodil domači šmarski župnik g. Janez Kvaternik, ki je v mašnem nagovoru spomnil, da ljudje potrebujemo svetle zgled, ki nam jih dajejo bodisi svetniki ali pa posamezniki, ki so kvas temu svetu. Zagotovo so eni tistih posameznikov tudi gasilci, ki preko nesebične pomoči sočloveku v stiski nudijo potrebno tehnično pomoč, znanje ter nemalokrat celo žrtvujejo tudi svoje zdravje ali celo življenje za druge.

Naj jim njihov zavetnik sv. Florjan izprosi milosti in varstva pri njihovem delu.

Nad prehitre voznike za večjo varnost otrok

Občina Šmartno pri Litiji je v sodelovanju z Zavarovalnico Triglav in podjetjem Sipronika na nevarnem cestnem odseku na križišču lokalne ceste in državne ceste Zadvor–Šmartno pri Litiji v bližini vrtca Ciciban postavila prikazovalnik hitrosti »Vi vozite«. Na ta način bodo poti predšolskih otrok in drugih pešcev odslej varnejše. Prikazovalnik je del vseslovenskega projekta Skupaj umirjamo promet, v katerem bo že tretje leto zapored ob sofinanciranju največje slovenske zavarovalnice 14 slovenskih občin aktivno umirjalo promet v naseljih, v bližini šol, vrtcev in na šolskih poteh. Že v prvem tednu po postavitvi se je delež prehitrih voznikov na tem odseku zmanjšal za 7 odstotkov.

Hitrost ubija, že nekaj let opozarja slovenska policija. Pri hitrosti 50 km/h je udarec vozila na naše telo enak padcu z višine 10 metrov. Pri hitrosti 100 km/h pa je sila udarca enaka padcu z višine kar 40 metrov, kar pomeni veliko verjetnost, da bo pešec dobil izredno hude poškodbe ali da trka ne bo preživel. Ker je torej že manjše znižanje hitrosti ključno za **preprečevanje hudih prometnih nesreč**, je umirjanje prometa v naseljih, kjer so pešci najbolj izpostavljeni, med ključnimi elementi preventivnega delovanja in učinkovit ukrep za zmanjšanje števila prometnih nesreč. Na pobudo podjetja Sipronika in v sodelovanju Zavarovalnice Triglav in slovenskih občin, med katerimi je tudi Občina Šmartno pri Litiji, je tako nastal projekt Skupaj umirjamo promet. V lansk sezoni vseslovenskega projekta se je delež prehitrih voznikov na dvanajstih izbranih odsekih v povprečju znižal za dobrih 5 odstotkov, v posameznih krajih pa tudi za več kot 7 odstotkov.

Nevaren odsek

Občini Šmartno pri Litiji so prikazovalnik hitrosti »Vi vozite« namestili na križišču lokalne ceste in državne ceste Zadvor–Šmartno pri Litiji v bližini vrtca Ciciban, ki predstavlja tudi pogosto uporabljeno šolsko pot. Odsek, na katerem so ob lansk obnovi lokalne ceste prehod za pešce nadomestili s talnimi oznakami (stopala), ki vodijo pešce na točko, kjer je preglednost najboljša, najpogosteje uporabljajo prav najmlajši in najranljivejši udeleženci v prometu – otroci. Povečana previdnost voznikov na omenjenem odseku je tako nujna. Občina je zato na razpis Sipronike in Zavarovalnice Triglav za sofinanciranje postavitve prikazovalnika hitrosti prijavila omenjeno lokacijo. Nevaren cestni odsek je že umeščen v t. i. »cono 30«, s prikazovalnikom hitrosti pa občina še dodatno skrbi za varnost naj-

mlajših prometnih udeležencev. »Občina Šmartno pri Litiji si prizadeva v lokalnem okolju vzpostaviti razmere, ki bodo za udeležence v prometu kar najbolj varne. Glede na to, da je prikazovalnik hitrosti ena najprijaznejših oblik spodbujanja udeležencev v prometu k upoštevanju prometnih predpisov, smo postavitve prikazovalnika hitrosti izjemno veseli,« je povedal župan Občine Šmartno pri Litiji Rajko Meserko.

Inovativno orodje, ki učinkuje

V dveh letih je Zavarovalnica Triglav v sodelovanju s podjetjem Sipronika v projektu »Skupaj umirjamo promet« po vsej Sloveniji postavila že 30 sistemov s prikazovalnikom hitrosti »Vi vozite«. Prikazovalniki hitrosti opozarjajo voznike na pri-

merno hitrost vožnje, hkrati pa shranjujejo in obdelujejo podatke o prometu, ki so vidni na spletnem portalu www.vi-vozite.si, na spletnih straneh občine in na miniračunalnikih v šolskih avlah. Tako sistem predstavlja inovativno in učinkovito rešitev ter je pomembno orodje za analizo podatkov in nadaljnje ukrepe za zmanjševanje hitrosti. »Pozitiven učinek postavitve prikazovalnika hitrosti »Vi vozite« se je pokazal že v prvem tednu njegovega delovanja. Delež prehitrih voznikov se je tako v primerjavi s tednom, ko je bil prikazovalnik ugasnjen, znižal kar za 7 odstotnih točk,« je pojasnil direktor Sipronike Marjan Kržišnik.

Do poletja 44 postavljenih prikazovalnikov hitrosti

V največji slovenski zavarovalnici si sicer z različnimi aktivnostmi že vrsto let prizadevajo za večjo varnost na cestah, pri tem pa veliko pozornosti namenjajo prav prometni varnosti najmlajših in hkrati najranljivejših udeležencev v cestnem prometu. »V Zavarovalnici Triglav smo podprli postavitev prikazovalnika hitrosti na lokaciji, kjer je zaradi velikega števila otrok in bližine vrtca nujno potrebno umiriti promet. Na podlagi dosedanjih izkušenj dobro vemo, da prikazovalniki učinkovito umirjajo promet in tako resnično zvišujejo varnost na izbranih cestnih odsekih,« je povedal Aleš Klement, direktor Območne enote Ljubljana Zavarovalnice Triglav.

Slovenske občine, podjetje Sipronika in Zavarovalnica Triglav bodo sicer do začetka letošnjega poletja poskrbeli za (še) večjo varnost vseh udeležencev v prometu v skupno kar 44 lokalnih skupnostih.

Irena Šorn

Nedelja zakonskih jubilejev

Avtor članka: Uroš Pušnik

V šmarski fari se na zadnjo majsko nedeljo zberejo zakonci jubilanti, ki v letu praznujejo okroglo obletnico zakona.

Tako je bilo tudi letos v nedeljo, 27. maja; 27 parov se je odzvalo povabilu in se udeležilo lepe slovesnosti, ki jo je vodil domači šmarski župnik, g. Janez Kvaternik. Pari jubilanti smo se zahvalili za leta, ko smo skupaj s sozakoncem orali ledino skupnega življenja, za leta veselja, skrbi, spoznavanja vrednot, življenjskih izkušenj, predvsem pa spoznavanja samega sebe in svojega sozakonca. Letošnja bera parov, ki so se odzvali na povabilo ob jubileju zakona: en par 65 let, trije pari 50 let, sedem parov 40 let, sedem parov 30 let, dva para 25 let, štirje pari 20 let in trije pari 10 let.

V mašnem nagovoru je župnik g. Janez

foto: Lojze Flisek

poudaril, da je kljub težkim trenutkom, ki so nam poslani kot preizkušnje, nas odvrnejo od pozitivnega razmišljanja in od Boga, potrebno vztrajati in pričevati ter se zahvaljevati za ljubezen, zvestobo in za skupna leta. Vse zahvale smo povezali sku-

paj z zahvalno pesmijo.

Prijetno druženje se je po skupinskem posnetku nadaljevalo še pred mežnarijo. Vsak zakonski par ima svojo življenjsko zgodbo; naj jo v ljubezni in sreči v vztrajnosti in pričevanju nadaljuje še naprej.

Uvod v Festival Bogenšperk

Avtor članka: Javni zavod Bogenšperk

Festival, ki bo potekal vse do konca avgusta, nudi pestro dogajanje in množico kulturnih dogodkov, umetniških in kulinaričnih doživetij in odličnih glasbenih prireditev v občini Šmartno pri Litiji.

Festival Bogenšperk smo otvorili z dvo-dnevним dogajanjem na gradu Bogenšperk. Dogodek 'Bogenšperk: kjer Vzhod sreča Zahod' smo v soboto, 19. maja 2018, izvedli kot poklon svetovnemu dnevu kulturne raznolikosti za dialog in razvoj. Projekciji avtorskega filma priznanega moj-

stra fotografije Lada Jakše je sledila okrogla miza o pomembnosti medkulturnega dialoga danes, na kateri je sodelovalo več naših in tujih strokovnjakov. Sledil je glasbeni koncert kot osrednji kulturno-umetniški dogodek, na katerem smo prisluhnili ansamblu Jazz Oud Quartet, pod umetniškim vodstvom prof. Borisa Šinigoja. Ansambel je znan po svojih temperamentnih improvizacijah na arabske, iranske, indijske in grške napeve, ki predstavljajo srečanje med evropskim jazzom in orientom.

V nedeljo, 20. maja 2018, je sledilo praznovanje 377. obletnice rojstva Janeza Vajkarda Valvasorja, s katerim smo obeležili rojstni dan enega izmed najslavnejših in najzaslužnejših mož dežele Kranjske. V spomin na njegov rojstni dan smo se odpravili na pohod po Valvasorjevi poti, ki vodi po obronkih nekdanjih posesti gradu Bogenšperk. Krožna pot z gradu Bogenšperk, ki jo

je zasnoval Jože Sinigoj, pelje mimo gradu Črni potok in ostalih gradov – Sela, Slatna in Lihtenberk. Po poti in zgodovini krajev sta nas vodila dr. Jernej Kotar in Tim Šteferl. Pohodniki so bili veseli in hvaležni za pogostitev, ki so jo pripravili zaposleni v Domu Tisje in Javnemu zavodu Bogenšperk. Popoldne se je praznovanje preselilo na grad Bogenšperk, kjer je Družinsko gledališče Kolenc poskrbelo za pestro dogajanje. Obiskovalci so si lahko ogledali nastop trubadurja s kačo in gledališko predstavo Obuti maček, otroci so se učili srednjeveških plesov v plesni ustvarjalnici, manjkal ni niti grajski viteški turnir z dvornim norčkom.

Festivalsko dogajanje se nadaljuje s prireditvami v juniju in avgustu, za več informacij obiščite spletno stran www.bogensperk.si, pišite na turizem@bogensperk.si ali pokličite na telefonsko številko 01 898 78 67.

Navodila za oblikovanje oglasov in vabil

Postavitev vabil oziroma oglasov:

- celostransko: 190 x 267 mm
- polovična pokončna: 92,5 x 267 mm
- polovična ležeča: 190 x 131 mm
- četrtinka: 92,5 x 131 mm

Upoštovati je treba pravila za tisk:

- barvni prostor cmyk
- 300 dpi za jpg
- vektorsko oblikovani oglasi v pdf, .cdr, .eps ali .ai tudi v cmyk barvni prostor.

V primeru, da bodo oglasi ali vabila narejeni v Wordu, bodo le-ti posredovani oblikovalcu.

Oblikovalec bo izstavil račun naročniku.

Otroška revija zborov v Litiji

Avtor članka: Uroš Pušnik

Posebej slovesno je bilo v soboto, 5. maja, v župnijski cerkvi v Litiji. Pri večerni sveti maši so prepevali naši najmlajši, po njej pa so se nam v pesmi še predstavili.

Sv. mašo je vodil litijski župnik in dekan g. Jože Tomšič, prepevali pa so ob spremljavi benda naši najmlajši glasovi iz treh župnij naše dekanije: Mladinski zbor Mozaik iz Kresnic, Nikolajev otroški pevski zbor in Žvrgolevčki iz Šmartnega pri Litiji. Ta večer so se namreč zbrali na dekanijskemu srečanju – otroški reviji pevskih zborov.

Pri sv. maši nam je g. Jože prebral čudovito zgodbo s sporočilom ljubezni in nas pova-

bil, naj bo naša življenjska izkaznica prepletena z ljubeznijo in dobrimi deli.

Po sv. maši so se nam s pesmijo vsi trije

zbori še predstavili in nas s skupno pesmijo prijazno pospremili v lep preostanek majskega večera.

Glasbeno obarvani večer

Avtor članka: Uroš Pušnik

V soboto, 26. maja, smo se ljubitelji zborovskega petja zbrali na biseru naše občine – na gradu Bogenšperk, kjer so člani Pevskega društva Zvon organizirali pomladni koncert.

Člani zbora Zvon so nas ta večer s pesmijo popeljali s prelepimi slovenskimi ljudskimi in umetnimi pesmimi po naši lepi deželi. Za zvonaše velja, da jim je pesem kot misel, pot, trenutek in spoznanje, ki jim bogati življenje. Kot znajo le oni, so nas presenetili tudi tokrat s svojim bogatim repertoarjem. Zbor deluje pod vodstvom Marije Celestina.

Letos so v goste povabili članice in člane Mešanega pevskega zbora Lipa iz Bazovice pri Trstu. Njihov repertoar obsega bogato zbirko sakralnih in posvetnih skladb slovenskih in tujih avtorjev. Nastopajo samostojno in tudi v sodelovanju z drugimi zbori na raznih prireditvah in revijah na Tržaškem, v Furlaniji - Julijski krajini ter v Sloveniji in drugod po Evropi. Zbor s skoraj 120-letno tradicijo deluje pod vodstvom priznane pedagoginje in pianistke Tamare Ražem Locatelli.

S svojim prvim nastopom sploh so nas ta večer počastili tudi fantje, ki so si nadeli ime Hudomišniki. Zbor je nastal iz moške sekcije bivšega zbora Cum anima. Vse člane moškega zbora med seboj vežejo veselje do petja, dobra energija in mladostna razposajenost. Predstavili so se nam s pesmijo pod vodstvom zborovodkinje Lavre Zupančič.

»Iz glasbe prihaja čar, ob katerem se morajo upokojiti vse skrbi in vse bolečine srca!« sta nam za popotnico v preostanek večera pri-

šepnila povezovalca večera Maja in Davor. Ta večer smo dihal glasbo; z njo lahko povemo mnogokrat več kot z besedo. Glasba

nas povezuje, plemeniti, razkrije naše razpoloženje, razveseljuje ... in prav tak je bil tudi ta večer.

Jubilejna Zvonariada

Avtor članka: Boris Žužek

V soboto, 19. maja, je Mešani pevski zbor Zvon z zborovodkinjo Marijo Celestina sodeloval na dvajsetem srečanju pevskih zborov s tem imenom, na Zvonariadi v Šempeteru v Savinjski dolini.

Po prihodu v njihov kraj so nam domačini izrekli dobrodošlico s pogostitvijo, nato pa smo obiskali dve kmetiji v bližnji okolici. Na prvi se ukvarjajo s pridelavo kravjega mleka in mlečnimi izdelki, na drugi pa se preživljajo s hmeljarstvom, govedorejo in oljarstvom. Povsod so nas tudi pogostili.

Po vrnitvi v Šempeter smo imeli najprej generalko za skupne pesmi, ob 19. uri pa se je pričela prireditev ob kar dobri prisotnosti domačinov, pozdravila pa nas je tudi predsednica krajevnih skupnosti. Na dvajseti Zvonariadi je sodelovalo šest pevskih zborov, ki imajo v svojem imenu zvon: MePZ

Muta, vokalna skupina Triglavski zvonovi iz Mojstrane, Komorni moški zbor iz Mengša, MePZ Šentviški zvon iz Šentvida pri Lukovici, domači Savinjski zvon in seveda naš, šmarski MePZ Zvon. Vsak zbor je zapel po dve pesmi. Koncert smo sklenili s tremi skupnimi pesmimi, med katerimi ni manjkala naša hi-

mna Ko nam za praznik zapoje zvon. Na prizorišče so pripeljali veliko torto, ki smo jo kasneje tudi poskusili.

Po koncertu smo se družili na družabnem večeru, se poveselili, zborovodje pa so se dogovorili, da se drugo leto srečamo v Šentvidu pri Lukovici.

Sedenje je novodobno kajenje

Avtor članka: Uredništvo Krajevnih novic

Komaj 30-leten, ima za seboj bogato kariero, večinoma v profesionalnem športu. Zdaj v Šmartnem pri Litiji svoje znanje deli v zasebni praksi, kjer pomaga ljudem, ki zaradi statične drže ali gibalnih težav, trpijo bolečine vratu, ramen, hrbta, stranke k njemu znova in znova prihajajo tudi preventivno, da bi se težavam izognile.

Pogovor s funkcionalnim terapevtom Miho Perkomo, ki se po letih dela v vrhunskem športu in v tujini vrača v domači kraj. Že v času študija v Ljubljani ste se srečali z delom v vrhunskem športu.

Še pred študijem sem kot maser začel sodelovati s kakajško reprezentanco, to se je zgodilo popolnoma naključno, saj je eden od njihovih terapevtov zbolel. Med drugim sem skrbel za Petra Kauzerja in Špelo Ponomarenko Janič.

Zaradi dobrega dela je glas o meni prišel do mladinske košarkarske reprezentance, prek tedanjega selektorja je zame nato izvedel Košarkarski klub Union Olimpija (danes KK Petrol Olimpija, op. a.). Pri takratnem evroligašu sem deloval kar nekaj let. Sodeloval pa sem tudi s kuvajtsko rokometno reprezentanco, hokejskim klubom Acroni Jesenice ter nogometnim klubom Interblock.

Pot vas je nato na povabilo nekdanjega slovenskega košarkarskega selektorja Jurta Zdovca vodila v Turčijo.

Ob koncu sezone 2013/14 sem dobil Zdovčevo povabilo in skupaj sva se odpravila na delo v takrat najmočnejšo klubsko košarkarsko ligo v Evropi. V klubu Gaziantep na jugozahodu Turčije sem preživel leto dni,

po tej izkušnji pa sem spoznal, da je bilo dela v vrhunskem športu dovolj. Vrnil sem se v Slovenijo in v Ljubljani začel delati v zasebni praksi, hkrati sem sodeloval tudi z Rokometnim klubom Šmartno pri Litiji.

S katerimi znanji, ki ste jih pridobili v vrhunskem športu, lahko pomagate ostali populaciji?

V preteklosti sem delal tudi z določenimi pripomočki, danes pa izključno z rokami, to je telesu najbolj prijazen način, hkrati je učinek najhitrejši. Zdaj opravljam še podiplomsko specializacijo iz ortopedske medicine in manualne terapije. Obenem stranki tudi svetujem, s kakšno športno aktivnostjo, naj se ukvarja, da izboljša svojo držo in

odpravi nepravilnosti.

Za dobro delovanje telesa, sploh ljudi, ki večino svojega dne presedijo, sta namreč pomembna tako terapija kot telesna aktivnost.

Kdo so tisti, ki bi jim vi s svojim znanjem najbolj pomagali?

Sedenje je novodobno kajenje, pravijo. In ravno tisti, ki veliko sedijo oziroma so veliko v enaki drži, bi morali največkrat zaviti do terapevta. Prav oni se namreč najpogosteje srečujejo s težavami, ki jih jaz odpravljam. V zadnjem času opažam veliko ljudi s težavami v vratu, z vratno hernijo. Sicer pa nudim tudi pomoč po poškodbah in pa ljudem s stresnim načinom življenja. Moje delo in masaže so namenjene tudi sprostitvi in rednemu servisu. Žal se pogosto dogaja, da ljudje prihajajo k meni, ko so težave že hude.

Naj tukaj še poudarim, da se ljudje nikakor ne smejo sprijazniti s tem, da so njihova leta kriva za težave ali težave jemati kot samoumevne. Morajo se zavedati, da imajo možnost življenja brez bolečine in da je njihova kakovost življenja lahko boljša.

**FUNKCIONALNA
TERAPIJA PERKO**

**»Podarite nekaj
neprecenljivega,
podarite dobro počutje.
DARILNI BONI
Funkcionalne terapije
Perko.«
040 210 639**

Naslednjo sezono ponovno med 1. B ligaši

Avtor članka: RD Herz Šmartno

V mesecu maju se je končalo prvenstvo za vse selekcije RD Herz Šmartno. Člani so odigrali še štiri tekme, najbolj so se izkazali na zadnji domači tekmi, na kateri so premagali RK Jeruzalem Ormož. Pri mlajših selekcijah so bili najuspešnejši mladinci, ki so se uvrstili v 1. mladinsko ligo, in mlajši dečki B, ki so osvojili končno 6. mesto v Sloveniji.

Na prvi majski tekmi je šmarska ekipa 4. maja gostovala v Trebnjem, zaradi bolezni je manjkal Tilen Strmljan. Domača ekipa je imela precej težav z našo ekipo, a na koncu vseeno zmagala. RK Trimo Trebnje : RD Herz Šmartno 33 : 30.

V Šmartnem sta bili nato dve zaporedni tekmi. Na prvi tekmi, 12. maja, so gostovali rokometaši Dobove. Gostje so s kakovostno igro in učinkovitim napadom dosegli že šesto zmago na osmih tekmah v končnici prvenstva. V prvi polovici prvega polčasa sta bili moštvi izenačeni, potem pa so gostje izkoristili nekaj napak domačih in si do polčasa priigrali prednost treh zadetkov. V drugem polčasu pa so Šmarčani napravili več napadov, kar so gostje znali kaznovati in si priboriti za Šmarčane neulovljivo prednost, ki za Dobovo pomeni tudi obstanek v 1. NLB ligi. Odlično je branil gostujoči vratar Jure Blažević, predvsem v prvem polčasu, v katerem je nabral 14 obramb. Končni rezultat 27 : 33. Igralec Šmartnega Grega Močnik je po tekmi dejal: »Kljub borbi in solidni igri v obrambi se danes za nas ni izšlo, da bi dosegli pozitiven rezultat. Premalo koncentracije pri zaključnih streljih je odločilo v korist gostov.«

Teden kasneje se je v Dvorani Pungrt odvijala zadnja domača tekma v 1. ligi NLB, nasprotniki so bili rokometaši RK Jeruzalem Ormož. Domača ekipa je bila oslabiljena, nastopila je le z enim vratarjem, Maksom Sadarjem, saj sta bila odsotna tako Midhad Muratović kot tudi Luka Kukovica. Zaradi poškodbe sta prav tako manjkala kapetan Peter Bahovec in Tilen Bučar, medtem ko je Jaka Avsec že pred časom končal sezono. Tekma se je pričela z rahlo pobudo gostov iz Ormoža, ki so kaznovali domače napake in prvič občutneje povedli s 5 : 9. Domači so bili brez pravih idej v napadu, večjo razliko pa je preprečeval domači vratar Maks Sadar. Sledile so boljše minute domače ekipe, razlika se je manjšala in bila najmanjša pri 12 : 13. Gostje so do polčasa zadržali vodstvo in odšli na odmor z dvema zadetkoma prednosti. V drugem delu pa boljša igra domače ekipe,

že takoj na začetku so z dobro obrambo dosegli nekaj lahkih zadetkov in prešli v vodstvo 19 : 16, kar je bilo dovolj za minuto odmora gostujočega trenerja Saše Praprotnika. Tekma je postala zanimiva, tempo igre se je tudi precej dvignil. Gostje so hitro ujeli priključek in izenačili na 24 : 24. Domača ekipa je bila odločena, da zadnjo tekmo pred domačimi navijači dobi, domači so še naprej igrali dobro v obrambi in napadu. Tudi tesno pokrivanje Tilna Strmljana gostom ni prineslo rezultata, saj so domači spet povedli, občutneje pri 30 : 26. Sledile so minute, ko sta obe ekipi izkoriščali napade, Ormožani niso več ujeli Šmarčanov, ki so na koncu zaslužno zmagali s 34 : 30.

Na zadnji tekmi prvenstva, na dan mladosti, šmarska ekipa ni imela svojega dneva. Šmarčani so odšli na gostovanje na Kodeljevo oslabiljeni. Na začetku tekme je bilo izenačeno, rezultat je bil nekako poravnal do 10 : 9. Domača ekipa je nato začela bolje igrati v napadu, medtem ko šmarska ekipa tokrat ni bila dovolj čvrsta. Razlika se je višala v prid domačih in znašala ob polčasu že +9. V drugem delu se je nadaljevalo podobno, razlika je še vedno rastla in bila najvišja pri 31 : 15. Šmarska ekipa tokrat ni pokazala borbenosti, ki jo je krasila večino prvenstva. Domača ekipa RD LL Grosist Slovan je bila razigrana, na koncu je zaslužno zmagala z 42 : 28. Obe ekipi bosta v naslednji sezoni igrali v 1. B državni rokometni ligi, prav tako pa se obeta nekaj kadrovskih sprememb. Eden glavnih prestopov pa je zagotovo ta, da odhaja Tilen Strmljan k slovenskim podprvakom, RD Riko Ribnica. Želimo mu veliko športnih uspehov in zdravja!

Mladinska ekipa je zadnjo tekmo odigrala proti rivalom RD Rudar in z zmago potrdila uvrstitev v 1. mladinsko ligo. Videli smo pravi sosedski derbi, prvič pa je za mladince zaigral tudi Luka Rozina. V prvem polčasu so bili večkrat v vodstvu gostje iz Trbovelj, vendar so do konca polčasa domači izid

uspeli izenačiti. V drugem delu je sledil boljši začetek domače ekipe, ki je povedla 20 : 16. Gostje se niso predali in so zapretili pri 23 : 22, nato pa spet boljša igra domačih in na koncu tudi zaslužena zmaga z 29 : 24. Ker so Mariborčani v Slovenj Gradcu iztržili točko, so šmarski mladinci sezono končali na 2. mestu lige.

Mlajši dečki B so 12. maja v Ormožu igrali v FINALU za uvrstitev od 5. do 8. mesta. Prva tekma proti domačinom iz Ormoža je bila za "anale", saj se je končala šele z zmago po streljanju sedemmetrovk. Tekma se je začela z boljšo igro domačih, ki so tudi povedli s 4 : 1. Šmarska ekipa se ni dala in v drugem polčasu pri 7 : 7 izenačila ter pri 10 : 11 tudi povedla. Tekma se je po rednem delu končala z rezultatom 12 : 12, izenačeno je bilo tudi po podaljških. Pri izvajanju sedemmetrovk pa so bili uspešnejši Šmarčani, odlično je branil tudi Jaka Vrhovec. V tekmi za 5. mesto so bili uspešnejši mladi igralci Trima, ki so zmagali s 16 : 11. Že v prvem polčasu so povedli za štiri zadetke, v drugem delu pa nadaljevali z dobro igro in na koncu osvojili 5. mesto. Šmarska ekipa si je tako priigrala odlično 6. mesto v Sloveniji, v celotni sezoni pa je doživela le dva poraza. Čestitamo vsem igralcem in trenerjema Alešu Šmejcu in Janiju Peterlinu ter seveda vsem navijačem (oz. staršem), ki so prišli v Ormož navijat za ekipo mlajših dečkov B!

Počasi se končuje tudi šolsko leto 2017/2018. Radi bi se še posebej zahvalili vsem staršem, ki nam zaupate svoje otroke. Naši trenerji se trudijo, da na njih prenesejo čim več znanja rokometa in tudi druge življenjske vrline, predvsem to, da se znajo pobrati po porazih in se veselijo novih zmag. Vsi v društvu komaj čakamo novo sezono 2018/2019, ko bomo ponovno zavijali rokave in povabili nove člane in članice, da se pridružijo treningom rokometa. Obetajo se nam tudi zanimive tekme v državnem prvenstvu, od članske ekipe pa vse do najmlajših.

foto: Blaž Bratkovič

Taekwondo klub Šmartno - Litija v aprilu na treh tekmah

Avtorica članka: Eva Štangar

V mesecu aprilu je tekmovalna sezona na vrhuncu. Udeležili smo se Plemenitega turnirja Zaprešič, nato je bilo za najmlajše tekmovalce na vrsti 1. kolo Adidas lige in za ključek še državno prvenstvo.

14. 4. 2018 so trije člani kluba tekmovali na Plemenitem turnirju Zaprešič, ki ga vsako leto v mesecu aprilu organizira Taekwondo klub Zaprešič iz Hrvaške. Tekma ima vedno tudi dobrodelno noto, udeležilo pa se je skupno 352 tekmovalcev. Naša najmlajša in za sedaj še najmanj izkušena tekmovalka je **Edina Duraković** v kategoriji mlajših kadetinj do 30 kg. V njeni kategoriji je bilo 13 tekmovalk in Edina je v prvem krogu žal izpadla z rezultatom 5 : 3. V kategoriji mladink do 63 kg je tekmovala **Pia Smrekar**, ki je prepričljivo premagala dve tekmovalki in osvojila prvo mesto. Med člani je v kategoriji višje kot običajno, do 80 kg, v kateri je bilo osem tekmovalcev, tekmoval **Domen Pirc**. Osvojil je drugo mesto.

18. 4. 2018 sta na Vrhniku hkrati potekali dve tekmovalni. Prvo je bilo 1. kolo Adidas otroške lige, ki je namenjena otrokom, stari od 5 do 14 let, in v kateri je tekmovalo sedem otrok našega kluba. Med otroki je dosegel najboljši rezultat **Miha Garantini**, ki je osvojil 1. mesto v kategoriji mlajših kadetov 1 do 33 kg, skupno pa se je uvrstil na 3. mesto med mlajšimi kadeti 1. Med dekli-

cam pa se je najbolje odrezala **Edina Duraković**, ki je dosegla 2. mesto v kategoriji mlajših kadetinj 2 do 33 kg in bila skupno 5. med mlajšimi kadetinjami 2.

Drugo tekmovalje, ki je potekalo na Vrhniku, pa je bilo državno prvenstvo, na katerem se je borilo šest borcev. Med člani je dosegel najboljši rezultat **Domen Pirc**, ki je postal državni prvak in se je uvrstil na skupno 5. mesto med člani. Klub Šmartno - Litija je v skupni razvrstitvi na obeh tekmovalnih dosegel 8. mesto, posamezni rezultati pa so sledeči:

Tekmovalec	Kategorija	Doseženo mesto
Miha Garantini	mlajši kadeti 1 do 33 kg	1
Noel Saje	mlajši kadeti 1 do 33 kg	2
Edina Duraković	mlajše kadetinke 2 do 33 kg	2
Luka Lokar	kadeti b do 49 kg	2
Gašper Lokar	mlajši kadeti 2 do 36 kg	3
Irman Dedić	mlajši kadeti 2 do 36 kg	3
Domen Pirc	člani do 74 kg	1
Tadej Pirc	člani do 68 kg	3
Kristjan Ponebšek	člani do 68 kg	3
Lovro Perme	mladinke do 59 kg	3
Pia Smrekar	mladinke do 63 kg	1
Aleksandra Rozina	mladinke do 68 kg	1
Jošt Smrekar	mlajši kadeti 2 do 33 kg	/

Festival
Bogenšperk

NAPOVEDNIK DOGODKOV

JUNIJ

17. 6. 2018

Festival Družina poje

22. 6. 2018

Koncert Ženskega
komornega zbora ČarniCe

24. 6. 2018

Sloveniji za rojstni dan

29. 6. 2018

Tvoj bodoči bivši mož

AVGUST

17. 8. 2018

Kulinarični večer z
Mačkom in Kabajem

26. 8. 2018

Koncert Prifarskih
muzikantov z gosti

Javni zavod Bogenšperk

Vljudno vabljeni na

4. festival
DRUŽINA POJE

v nedeljo, 17. 6. 2018, ob 16. uri
na grad Bogenšperk.

Prosvetno društvo Šmartno
 v sodelovanju z Javnim zavodom Bogenšperk

KONCERT ŽENSKEGA KOMORNEGA ZBORA

ČarniCe

PETEK, 22. JUNIJ 2018
OB 20.00
GRAD BOGENŠPERK

**TVOJ BODOČI
 BIVŠI MOŽ**

GRAD BOGENŠPERK
Petek, 29. 6. 2018, 20.00

VID VALIČ
 v avtorski komediji

Vstopnice v predprodaji na
 Eventim prodajnih mestih,
 na gradu Bogenšperk in na
 sedežu Javnega zavoda
 Bogenšperk

Cena vstopnice v predprodaji: **15 €**
 Cena vstopnice na dan dogodka: **18 €**

RADIO 1
 RADIO 2
 RUP

PRIFARSKI MUZIKANTI
 z gosti

Nedelja, 26. 8. 2018, ob 20. uri
Grad Bogenšperk, Šmartno pri Litiji

*Občina Šmartno pri Litiji**Župan*

Številka.: 619-05/2015

Datum: 1.12.2015

Na podlagi 16. člena Odloka o ustanovitvi in izdajanju občinskega glasila Občine Šmartno pri Litiji (Uradni list RS, št. 49/15, 74/15) sprejemam

Cenik in pogoje oglaševanja v občinskem glasilu Krajevne novice**1. Cenik oglasnega prostora:**

Vrsta	Cena brez DDV	Cena z DDV
• notranja stran – cela stran	213,12 €	260,01 €
• notranja stran – polovica strani	122,95 €	150,00 €
• notranja stran – četrtina strani	65,57 €	80,00 €
• notranja stran – osmina strani	40,98 €	50,00 €
• zahvala	29,51 €	36,00 €
• predstavitevni članek		*

* Predstavitevni članek v obsegu do polovice tipkane strani je brezplačen, v kolikor pa je daljši od predpisanega, pa njegova cena znaša 50% oglasnega prostora.

2. Oblikovanje oglasa:

- krajevne novice objavljajo oglase izključno v barvnem tisku,
- oglas na ovitku časopisa ni mogoč,
- oglas poslan za objavo mora biti oblikovan in v skladu z zgoraj predpisanimi dimenzijami in sledečimi tehničnimi zahtevami: format pdf ali jpg, besedilo naj bo v krivuljah, fotografije pa visokoresolucijske (najmanj 300dpi),
- oglas je potrebno oddati izključno v elektronski obliki na e-poštni naslov uredništva (urednistvo@krajevne-novice.si) do roka, ki je predviden za oddajo pisnih prispevkov (datum objavljen v tekoči številki).

3. Zahvale:

- objave zahval so izključno v črno-belem tisku,
- obseg besedila mora biti primeren za objavo,
- priložena fotografija mora biti primerna in v visoki resoluciji (najmanj 300dpi).

4. Letna naročnina: 12,00 EUR z DDV**5. Uredniška politika:**

- za resničnost objavljenih podatkov v oglasih in promocijskih sporočilih odgovarja naročnik oglasa,
- uredništvo si pridržuje pravico do zavrnitve oglasa za objavo, v kolikor ta ni v skladu s Slovenskim oglaševalskim kodeksom,
- v kolikor se naročnik oglasa ne odloči za objavo, mora naročilo oglasa preklicati najpozneje na dan roka za oddajo prispevkov.

Ta cenik stopi v veljavo 1.12.2015.

Župan:
Rajko Meserko

Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji, Slovenija

tel.: 01 / 89 62 770; faks.: 01 / 89 62 773

e-pošta: info@smartno-litija.si; www.smartno-litija.si

Matična številka: 1779737; Davčna številka: 99744686; TRR 01.394 - 0100000193

Povabilo k pisanju prispevkov za Krajevne novice

Avtor članka: Uredništvo Krajevnih novic

Uredništvo občinskega glasila občine Šmartno pri Litiji vlu-
dno vabi vse zainteresirane, da s svojimi prispevki sode-
lujete pri nastajanju časopisa. Krajevne novice vsebinsko
pokrivajo tako celoten prostor občine kot tudi vsa področja
družbenih dejavnosti. Tematsko so razdeljene na več sklopov,
katerih namen je poročati občanom o aktivnostih občinske

uprave, lokalnih društev, podjetij, ustanov, javnih zavodov in
posameznikov.

Naslednja številka občinskega glasila bo izšla septembra 2018,
avtorje prispevkov pa vlu-
dno naprošamo, da nam jih pošlje-
jo najpozneje do 28. 8. 2018 v elektronski obliki na naslov:
urednistvo@krajevne-novice.si.

*Zdaj se spočij, izmučeno srce,
zdaj se spočijte zdelane roke.
Zaprte so utrujene oči,*

ZAHVALA

RUDI POGLAJEN

(1923–2018)

Ob smrti našega ata Rudija se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in
sodelavcem za darovano cvetje, sveče in svete maše. Še posebej se zahvaljujemo gospe Miji, patronažni
službi zdravstvenega doma in dr. Benedičiču.

Hvala, ker ste atu lajšali zadnje dni.

Hvala tudi župniku Janezu Kvaterniku, pevcem za zapete pesmi in gasilec za organizacijo pogrebne
slovesnosti.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi, ki smo ga imeli radi

*Ne metulj,
ne beseda,
ne sončni žarek,
nič te ne bo ranilo.
Spi.
S. Lorca*

MAGDA ZAVRL, rojena SUŠNIK

10. 7. 1957–9. 7. 2008

Deseto leto prehitro že minilo je,
odkar zapustila si nas Ti.

Veliko stvari spremenilo in zgodilo se je,
a v naših srcih in spominih ostajaš še vedno samo Ti.

Vsi njeni

V SPOMIN

Stari oče

IGNAC KLEMENČIČ

1898–1986
32 let

Mami

AMALIJA GODNJAVEC

1930–1988
30 let

Oče

BOŽIDAR GODNJAVEC

1927–2008
10 let

*Srca so omagala,
vaš dih je zostal,
a drag spomin na vas
bo vedno ostal.*

Hvala vsem, ki se jih spominjate in stojite na grobu.

Vsi njihovi

Gradovi in dvorci v občini Šmartno pri Litiji

Avtor članka: dr. Jernej Kotar

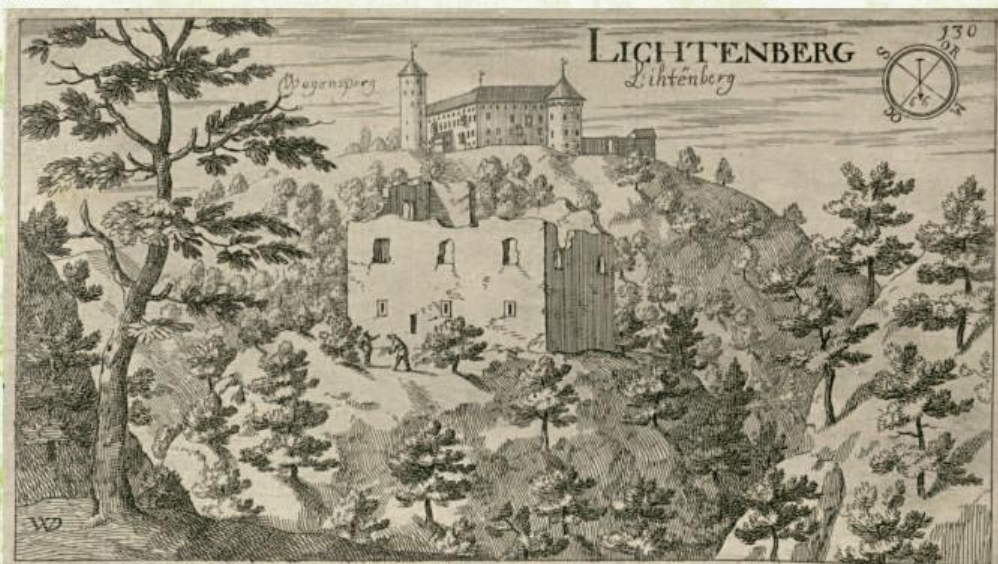
Čeprav na območju Šmartnega pri Litiji v srednjem veku ni nastal noben večji in v deželni merilu strateško pomembnejši grad, se je gradnja plemiških utrjenih bivališč začela že zelo kmalu. Grad Lihtenberk tako po nekaterih domnevah spada med najstarejše grajske objekte na nekdanjem Kranjskem.

Lihtenberk (nem. Lichtenberg)

Grad Lihtenberk, čigar skromni ostanki so danes vidni nedaleč od Bogenšperka, spada med najstarejše gradove na Kranjskem. Najpozneje v drugi polovici 12. stoletja so ga zgradili vitezi Lihtenberški, ki so bili sprva višnjegorski, nato pa andeški in oglejski ministeriali. Zaenkrat ostaja odprto vprašanje, ali je grad dobil ime po svojih graditeljih ali obratno. Izvor rodbine je treba iskati v dolini zgornje Mure, kjer je bilo središče moči svobodnih gospodov iz Puchsa. Ob koncu prve tretjine 12. stoletja se je ena veja Puchsov preselila na Kranjsko in se začela imenovati po Višnji Gori, s seboj pa je pripeljala najzvestejše ministeriale, med katerimi so bili tudi Lihtenberški. Okrog leta 1200 se omenja Veriand, ki je bil morda graditelj gradu Lihtenberk in velja za prvega znanega predstavnika Lihtenberških na Kranjskem. Vloga novo zgrajenega gradu, prvič izrecno omenjenega leta 1250, je bila obramba severovzhodne meje ogromnega višnjegorskega gospostva in varovanje pomembne poti med dolino reke Save in severno Dolenjsko. Lihtenberk se je v 13. stoletju večkrat znašel v središču burnega dogajanja. Po letu 1209 je kot dota Zofije Višnjegorske prešel na rodbino Andeških, od katerih naj bi Lihtenberški privzeli podobo orla v svojem grbu. Leta 1230 je grad po posredovanju patriarha Bertolda Andeškega pripadel oglejski cerkvi, ki ga je obdržala do leta 1445. V bojih med koroškim vojvodo Ulrikom III. Spanheimskim in oglejskim patriarhom sredi 13. stoletja je bil gotovo prizadet tudi Lihtenberk, čeprav viri o tem neposredno ne poročajo. Po letu 1269 si ga je najprej nasilno prilastil češki kralj Otokar II. Přemysl, okrog leta 1288 pa še koroški vojvoda Majnhard IV. Goriško-Tirolski, a ga je oglejskemu patriarhu uspelo vsakič pridobiti nazaj. V letih 1305–1335 so ga kot zastavni imetniki posedovali grofje Goriško-Tirolski. H gradu je spadala večja posest, katere težišče je bilo na severnem Dolenjskem, a se je do 16. stoletja zmanjšala na vsega skupaj nekaj okoliških vasi.

Na gradu je od njegovega nastanka z manjšimi prekinitvami vse do 16. stoletja živela rodbina Lihtenberških, katere genealoška podoba še vedno ni povsem jasna. Veliko število moških članov napeljuje na domnevo, da vsi pripadniki družine niso mogli živeti na majhnem matičnem gradu, zato so verjetno že zgodaj nastali dvori v njegovi bližnji okolici. Eden teh je zagotovo stal na Slatni, njihov obstoj pa se domneva še na Bogenšperku in v vasi Dvor pri Bogenšperku. Ob koncu 14. stoletja se je ena veja rodbine odselila na Štajersko, kjer je v službi grofov Celjskih doživela velik ugled in veljavo, izumrla pa je leta 1541. Pet let pozneje sta brata Hans in Krištof Wagen dobila dovoljenje, da združita svoj grb z grbom Lihtenberških. Okrog leta 1470 je prišlo do poroke Veronike Lihtenberške in Boltežarja Wagna, preko katere je ta pridobil tudi grad Lihtenberk, a ga je očitno kmalu zastavil in je znova prešel v last Lihtenberških. V zakonu se jima je rodil sin Erazem († 1522), ki velja za graditelja Bogenšperka, njegov nagrobnik pa se danes nahaja v župnijski cerkvi v Šmartnem pri Litiji. Leta 1511 je potres gotovo poškodoval tudi grad Lihtenberk, a ga lastniki niso opustili, temveč so ga obnovili in še več kot stoletje bivali na njem. Predzadnji moški predstavnik družine je bil Erazem II. Lihtenberški († 1566), čigar nagrobnik je še danes ohranjen v šmarski župnijski cerkvi. Po izumrtju kranjske veje rodbine Lihtenberških v moški liniji leta 1571 je grad prešel v last Schwabov, ki so leta 1575 dobili dovoljenje, da so se smeli odtlej imenovati Schwab pl. Lichtenberg, prav tako pa so v svoj grb vključili starodavni grb Lihtenberških. Leta 1630 je grad verjetno kot dota Regine Elizabete Schwab-Lichtenberg prešel v last Janeza Jurija Kheysella. Zakonca sta na Lihtenberku živela do leta 1634, nato pa sta od ljubljanskega župana Horacija Carminelli kupila bližnji Bogenšperk in se preselila nanj. Kmalu po tem letu so Kheyselli pričeli z rušenjem Lihtenberka, tako pridobljeni gradbeni material pa so uporabili za gradnjo Bogenšperka, s čimer je nadaljeval tudi Janez Vajkard Valvasor, ki je obe gospostvi kupil leta 1672. Rodbina Lihtenberških se je po ženski liniji nadaljevala vse do sredine 20. stoletja in je dosegla izjemen razcvet.

Grad je bil visoka trdna hiša, pozidana na precej strmi skalni kopi na približno pravokotnem tlorisu v izmeri okoli 9 x 18 m. Stavba je prvotno poleg pritličja verjetno obsegala še tri nadstropja in je bila pokrita s štirikapno streho. O njej danes ni več sledu, saj so Windisch-Graetzi v 19. stoletju odstranili še zadnje ostanke zidovja in z njimi zgradili kapelico, ki stoji še danes. Zelo dobro je ohranjen nekdanji obrambni jarek, ki je ločeval grad od predgradja, od katerega so danes vidne ruševine domnevno mlajše pravokotne stavbe, medtem ko je vse ostalo že davno prekrila ruša. Nekoliko nižje od gradu so ob poti še vidni ostanki nekdanjega grajskega vodnjaka. Zanimivo je, da je stal izven ožjega grajskega kompleksa in je bil tako precej izpostavljen. Lihtenberk je bil po svoji obliki in velikosti povsem primerljiv z ostalimi gradovi na Kranjskem, ki so nastali v 12. in 13. stoletju.

Ruševine gradu Lihtenberk v času Valvasorja